

'Ασυγκίνητος, κατά τὸ φαινόμενο, διάβασε ὁ γιατρός αὐτὸ τὸ γράμμα. Καὶ τώρα, τί θάπαντοῦσε; Ἡ δὲ ωφέλιότην αὐτῶν ἀπὸ τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Τόρονθαλ καὶ νὰ γνωρίσῃ τὴν οἰκογένειάν του; Ὁχι. Ἀδίστακτα ἀρνήθηκε. «Ὁ γιατρός Ἀντεκιριτ — ἔγραψε σ' ἐνα ἀπλό σημεῖωμα πὺ παραδόθηκε σὶν κομιστῆ τοῦ γράμματος — λυπάται πὺ δὲν μπορεῖ νὰ προσφέρει τίς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν κυρία Τόρονθαλ. Δὲν κάνει τὸ γιατρός εἰς τὴν Εὐρώπῃ.»

'Ὁ Σόλλας Τόρονθαλ τσαλάκωσε μὲ θυμὸν αὐτὸ τὸ σημεῖωμα. «Γιὰ τὴν κυρία Μπάθου, εἶπε μέσα του, κάνεις τὸ γιατρός καὶ εἰς τὴν Εὐρώπῃ; ἢ μήπως πήγες εἰς σπῖτι τῆς γι' ἄλλη ὑπόθεσιν;... Κι' οἱ ἀνηλικιῆς, οἱ ὑποψιῆς, οἱ ἔδοξοι τοῦ πρώην τραπεζίτη ἀνακωλύθησαν καὶ μεγγάλασαν. Κι' ἀκόμα περισσότερον λίγο ἀργότερα, ὅταν ἔμαθε ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους του αὐτὸ ἄλλο ὑποποτα περιστατικό :

'Ὁ Πέτρος Μπάθου εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὴ Ζίρα ἀπογοητευμένος, γιὰ τὸ δὲν μπόρεσε νὰ δεχθῇ τὴ θέσιν πὺ τοῦ ἐπρόσφεραν σ' ἐνα μεγάλο μεταλλουργικὸ ἐργοστάσιον τῆς Ἐριζοβόνας. «Δὲν ἐσυμφωνήσαμε» οἱ ἔροι δὲν ἦσαν γιὰ μένα ἱκανοποιητικὰ», εἶπε μόνο εἰς τὴν μητέρα του. Ἡ κυρία Μπάθου τὸν κοίταξε χωρὶς νὰ τὸν ρωτήσῃ τίποτ' ἄλλο, καὶ κατόπι τοῦ ἔδωκε ἐνα γράμμα πὺ εἶχε φθάσει γι' αὐτὸν κατὰ τὴν ἀπουσίαν του. Ὁ νέος τὸ ἀνοίξε, τὸ διάβασε καὶ τὸ παρυσίασε εἰς τὴν μητέρα του.

— Τὸ περίμενα, εἶπε ἡ κυρία Μπάθου, ἀφοῦ τὸ διάβασε αὐτῆ.

— Πῶς; ἔκαμε ἐκπληκτικὸς ὁ Πέτρος; περιμένετε τέτοια πρόσκλησιν ἀπὸ τὸν γιατρός Ἀντεκιριτ;

— Ναί, παιδί μου. Ὁ γιατρός Ἀντεκιριτ ἤρθε εἰς σπῖτι μας, ὅταν ἐλειπες νὰ μ' ἐπισκεψθῆ.

— Ὅπως γνωρίζεις αὐτὸν τὸν παρῆξον ἄνθρωπον, πὺ δὲν ἤ Ραγούζα μιλεῖ γι' αὐτὸν;

— Ὁχι, ἀλλὰ μοῦ εἶπε πῶς ἐγνώριζε τὸν πατέρα σου αὐτῆ ἦσαν στενὸς φίλος αὐτοῦ καὶ τῶν συνεργατῶν του, τοῦ Μαθθία Σάνταρφ καὶ τοῦ Λαβίσλα Ζάθμαρ.

— Κι' ἔχεις ἀποδείξει πῶς σοῦ εἶπε τὴν ἀλήθειαν;

Ἡ κυρία Μπάθου, πὺ δὲν ἤθελε νὰ φανερώσῃ εἰς τὸν γιὸ τῆς τὴν ἀδυστοχίαν τῶν ἑκατὸ χιλιάδων, ἀποκρίθηκε: — Καμμιά. Ἀλλὰ τί σφερό θὰ εἶχε νὰ μοῦ πῆ φέμματα;

— Κι' ἀν εἶναι κανέννας ἐχθρὸς, ραδιοῦργος, κατάσκοπος, καὶ πῶς κάνει τὸν φίλον γιὰ τὸν καταχθόνιον σκοπὸν του;

— Ἡ δὲ τὸν κρίνεις ἄσπετος σου, παιδί μου.

— Μὲ συμβουλεύεις λοιπὸν νὰ πάω νὰ τὸν ἴδω, μητέρα;

— Ναί, Πέτρο μου, νὰ πάς. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μπορεῖ νὰ εἶναι πραγματικῶς φίλος μας καὶ νὰ ἴδῃ, μὲ τὴν ἐπιρροή του, νὰ σὲ τοποθετήσῃ εἰς καμμιὰ καλὴν θέσιν. Εἶναι καὶ πολλὸ πλούσιος. Πιθανὸν νὰ εἶναι ἰδιος ἐργοστάσιον καὶ νὰ χρειάζεται μηχανικούς.

— Καλὰ, μητέρα, θὰ πάω. Καὶ σήμερον κίδηλα.

Τὸ ἴδιο ἀπόγευμα, ὁ Πέτρος πήρε τὴν λεωφόρον Στραντόνε γιὰ νὰ κατεβῆ εἰς τὸ λιμάνι τῆς Γκραβόζας. Περώνοντας ἀπὸ τὸ μέγαρον Τόρονθαλ, κοινοστάθηκε μίαν στιγμὴν καὶ κοίταξε ψηλά, τὰ παράθυρα ἐνὸς ἀκρινοῦ περιπτέρου, πὺ ἦσαν ἑμὼς ἐλα κατάκειστα. Μιὰ στιγμὴν μόνο, αὐτὸς ἐξακολούθησε τὸ δρόμον του σκοπτικῶς. Ἀλλὰ τὸ κίνημα του δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν μιᾶς γυναίκας, πὺ τριγύριζε εἰς ἀντίθετον περὶ δρόμον.

Ἦταν ψηλή, καμμιὰ σαρανταπενταριὰ χρονῶν, αὐτὴ ἀπὸ τὸ μελαψὸν τῆς δέρας, τὰ σγουρά της μαύρα μαλλιά καὶ τὴν παράξενον φορεσίαν της — σκυρόρον ἐπανωφόρι μὲ κουκούλα, κεφαλὸδεσμός στολισμένον μὲ φλουριά — φαινόταν ξένη. Ἦταν ἀραγε βοημίδα, τσιγγάνα, γύφισσα, «ρομανιτισέλλα», ἀπὸ κάποια χώρα τῆς Ἀδοστρίας, τῶν Ἰνδιῶν ἢ τῆς Αἰγύπτου; Δὲν θὰ μποροῦσε κανέναν νὰ προσδιορίσῃ, γιὰ τὸ αὐτοὶ μοιάζον μεταξὺ τους. Πάντως, δὲν ἦταν ζητιάνη, αὐτὴ εἰς τὴν εἰδὴν ἐλεημοσύνην, δὲν θὰ τὴν δεχόταν. Κάποιος, ἴσως, θὰ τὴν εἶχε βάλῃ ἐκεῖ, νὰ παρακολουθῆ, νὰ κατασκοπεύῃ, ὅσα γίνονταν εἰς τὸ μέγαρον Τόρονθαλ καὶ εἰς τὸ σπῖτι τῆς δεοῦ Μαρινέλλα.

Γι' αὐτὸ παρακολουθοῦσε καὶ τὸν Πέτρον Μπάθου, ἀπὸ τὴν στιγμὴν πὺ τὸν εἶδε νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὸ σπῖτι του. Ὅταν σταμάτησε μπροστά εἰς τὸ μέγαρον, σταμάτησε αὐτῆ ἡ γυναίκα. Κι' ὅταν ξεκίνησε πάλι, τὸν πῆρε τὸ κατόπι, κανονίζοντας τὸ βῆμα τῆς μὲ τὸ δικό του. Ἔτσι ὡς πῶς ἔφθασαν αὐτῆ οἱ δύο — ἡ γυναίκα καμμιὰ εἰκοσαριὰ βήματα πῶς του — εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μεγάλης λεωφόρου πὺ δὴ ἀρτῆ εἰς τὴν Γκραβόζαν.

Τὴν ἴδιαν στιγμὴν, ὁ Σόλλας Τόρονθαλ, μὲ τὸ ἀνοιχτὸν του ἀμάξι, γύριζε εἰς τὴν Ραγούζαν. Βλέποντάς τον

ἢ γυναίκα σταμάτησε λίγο καὶ τὸ βλέμμα τῆς ἐλαμψε. Ἴσως θὰ ἐνόμιζε πῶς οἱ δύο ἐκείνοι θὰ πλησιάζουν, θὰ μιλοῦσαν, καὶ βιάσθηκε νὰ κρυφθῇ πίσω ἀπὸ ἐνα χοντρὸ δέντρο. Ἀλλὰ δὲν συνέβηκε τίποτα ἐπιτόιο. Ὅταν βρέθηκαν ἀντιμέτωποι αὐτῆ ὁ Πέτρος ἔδωκε τὸ καπέλον του ὁ τραπεζίτης γύρισε τὸ κεφάλι του ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος, γιὰ νὰ μὴν ἀταποδώσῃ τὸν χαιρετισμὸν, αὐτῆ ἔξακολούθησαν αὐτῆ οἱ δύο τὸν ἀντίθετον δρόμον τους.

Ἡ ξένη εἶδε αὐτῆ τὴ σκηνήν, αὐτῆ ἕνα ἑλαφρὸν χαμόγελον ζωήρησε τὴν ἀνεκφραστὴν φυσιογνωμίαν της. «Ὅσον γιὰ τὸν Πέτρον, αὐτὸς, μαλλον λυπημένος παρὰ θυμωμένος μὲ τὸν τρόπον τοῦ Τόρονθαλ, ἐπεδράδουε λίγο τὸ βῆμα του, χωρὶς νὰ γυρίσῃ νὰ ἴδῃ πῶς του. Ἡ ξένη τὸν ἀκολούθησε ἀπὸ μακριὰ, μουρουρίζοντας: «εἶναι αὐτὸς οἱ δύο γράψον νὰ ἔρθῃ ἰσ. Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ εἶπε εἰς τὴν ἀραβικὴν γλῶσσαν, αὐτῆ ἂν ἔκουγε κανέναν, θὰ συμπεραίνε πῶς ἡ ξένη ἦταν μαροκινῆ.

Ἐνα τέταρτον ἀργότερα, ὁ νέος εἶχε φθάσει εἰς τὴν προκυμαία. Σταμάτησε λίγο, κοιτάζοντας τὴν κομψὴν γολέτταν, πὺ ἡ σημαιοῦλα τῆς κυματίεζε ἐλαφρῶς εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ μεγάλου καταρτίου. Τοῦ ἦσαν ἀγνωστοῦ ὅσον ἐνα θαλασσινός, πὺ σου λατοσάριζε εἰς τὴν προκυμαία αὐτῆ ὁ Πέτρος τὸν ρώτησε, ἤξερε νὰ τὸν πῆ τί σημεῖον ἦσαν ἐκεῖνον. Τὸν ἐπληροφόρησε μόνο πῶς ἡ γολέττα προσεχόταν ἀπὸ τὸ Μπρίντζι, καὶ πῶς ὁ ἐλεγχος τοῦ λιμεναρχείου εἶχε βρεῖ τὰ χαρτιά της ἐν τάξει.

Ὁ Πέτρος φώναξε τότε μίαν βάρκα πὺ τὸν πῆγε εἰς τὴν «Σαβαρένα». Μὲ πολλὴν τῆς ἐκτίμησιν τὸ εἶδε αὐτῆ ἡ Μαροκινῆ. Ὅταν ἀκούσε τὸ ὄνομα τοῦ ἐπισκέπτη, ὁ τιμονιέρης, ἀντὶ νὰ τὸν διώξῃ εἰς τοὺς ἄλλους, τοῦ εἶπε ἐγγενικῶς πῶς ὁ γιατρός Ἀντεκιριτ ἦταν εἰς τὸ πλοῖον, τὸν παρακάλεσε νὰ περιμένῃ μίαν στιγμὴν ὡς νὰ τὸν ἀναγγεῖλῃ καὶ κατέθηκε ἀπ' τὴν σκάλα τῆς καταπακτῆς πὺ ὡδήγησε εἰς τὸ σαλὸνι τῆς πρώτης. Σὲ λίγο ἐφανώθη, λέγοντάς πῶς ὁ γιατρός περίμενε τὸν κ. Μπάθου κάτω.

Εἰς τὸ σαλὸνι ἔδου ὡδηγήθη ὁ νέος, τὸ πῶς ἦσαν μετριασμένοι ἀπὸ παραπετάσματα. Καὶ εἰς τὸ βάθος, μέσα σ' αὐτὸ τὸ μισοσκῶταδον, μόλις διακρινόταν ὁ γιατρός Ἀντεκιριτ, καθισμένος σ' ἐνα ντιβάνι. Εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ γιῶ τοῦ Στέφανου Μπάθου, αἰσθάνθηκε μίαν ἀνατριχίλα, αὐτῆ ἀπὸ τὴν χέλιγον τὸν ἐφαίνον ἀνεκούς αὐτῆ οἱ λέξεις: «Ὁ ἴδιος ἰσ.

Εἶναι ὁ ἴδιος ἰσ! Καὶ σκηνομήνομος, εἶπε ὡγγενικῶς, πὺ ἦσαν ἡ μητρικὴ γλῶσσα τοῦ νέου.

— Κύριε Μπάθου, εἶμαι πολλὸ εὐτυχῆς πὺ δεχθῆκατε τὴν πρόσκλησίν μου. Καθῆσθε, παρακαλῶ.

— Εὐχαριστῶ, ἀποκρίθηκε ὁ Πέτρος, καθὼς καθάταν εἰς τὴν πολυθρόνα πὺ τοῦ ἔδειξε ὁ γιατρός. Ἡ δὲ εἰς ἀνταπεδίδια τὴν ἐπίσκεψιν πὺ κάματε εἰς τὴν μητέρα του, αὐτῆ ἂν ἀκόμα δὲν μὲ προσκαλοῦσατε νὰ ἔρθω εἰς τὸ πλοῖον. Γνωρίζω πῶς εἶστε ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀγνωστούς ἐκείνους φίλους, πὺ ἡ μνηστῆρ μου πατέρα μου καὶ τῶν δύο πατριωτῶν ποῦ πέθαναν μαζὺ του, τὸς εἶναι ἱερά. Σὰς εὐχαριστῶ πολλὸ πὺ τοὺς θυμᾶσθε καὶ τοὺς ἀγαπᾶτε...

Κι' ἡ συγκίνησιν ἐκοψε τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρον, πὺ δὲν εἶχε παρατηρήσει πῶς τὸ ἴδιον συγκινήσιν ἦσαν αὐτῆ ὁ γιατρός Ἀντεκιριτ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΘΗΝΑ - ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΑΙΣΩΠΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΒΙΒΛΙΑ αὐτὸν τὸν καιρὸν βγαίνουν πολλὰ. Γιὰ μερικὰ, πὺ σπουδαία, [πὺ μποροῦσε νὰ εἶχε ἀνδιαφέρουν, θάθελα νὰ σὰς μιλήσω. Ἀλλὰ οἱ Ἐπιστολές μου, μὲ τὴν κατάντησιν, κατάντησαν... κομῆτες, καὶ καθεμὸς εἰς ἐν ἄλλο θέμα πὺ πρέπει νὰ προτιμῆσω. Σήμερον μόνο θὰ κάμω ἐξαίρεσιν γιὰ ἐνα βιβλίον, πὺ βγήκε μὲ ἀπ' τὴ «Διάπλασι» καὶ τὸ θεωρῶ σὰ δικό μας: Τὸν «Αἰσώπον» τοῦ κ. Διονυσίου Α. Τροβᾶ. Καθὼς ξέρετε, καὶ εἰς ἄλλας ἐμμετρες μεταφράσεις διαλεχτῶν αἰσωπῶν μύθων ὁ κ. Τροβᾶς ἐρχισε νὰ τῆς δημοσιεύῃ εἰς τὸ ἐπιμελικὸν μας, κατὰ σειρὰς ἀπὸ δέκα μύθους καθεμῆρα. Ὅταν ὅμως οἱ μεταφρασμένοι αὐτοὶ μῦθοι ἔγιναν πολλοὶ — ἀγδόντα τὸ ὄλον — ὁ μεταφραστής ἐκρίνε καλὸν νὰ τοὺς μαζέψῃ σ' ἐνα βιβλίον καὶ νὰ προτάξῃ μίαν εἰσαγωγὴν γιὰ τὸν περίφημον μυθογράφον καὶ τῆς ἐκδόσεως, τῆς μιμήσεως, τῆς διασκευῆς καὶ τῆς μεταφράσεως τῶν μύθων του, πὺ ἐγίναν ἀπὸ παλαιῶν καὶ νεώτερος,

ἀπὸ ξένων καὶ δικῶν μας. Ἀὐτὸς εἶναι ὁ «Αἰσώπος», τὸ κομψὸ, τὸ καλοτυπωμένον βιβλίον τοῦ κ. Τροβᾶ, πὺ σὰς τὸ συσταίνω σὰ γόνατον παρέρτημα τῆς Διαπλάσεως. Θάπολαύσατε, σὲ πιστῆν καὶ ὠραία ἀπόδοσιν, ἀγδόντα ἀπὸ τοὺς καλύτερον γνήσιους μύθους τοῦ Αἰσώπου — γιὰ τὴν ὑπάρξουσαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι πὺ ἀποδοῦνται σ' αὐτόν, ἀλλὰ φαίνεται πῶς δὲν εἶναι δικαίωμα — καὶ πολλὰ χρήσιμα θὰ μάθετε ἀπὸ τὴν σοφὴν, φιλολογικὴν, ἀλλ' ἀπλοῦστατα γραμμένην, εἰσαγωγὴν.

Ὅπως τοῦ Ὁμήρου, εἶται καὶ τοῦ Αἰσώπου δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστῆ ἡ γενέτειρα. Ἄλλοι εἶναι πόλεις μάρνανται σοφὴν περὶ ρίξαν καὶ τῶν δύο. Ἄλλοι λένε πῶς ὁ μυθογράφος γεννήθηκε εἰς τὴν Σάρον τῆς Λυδίας, ἄλλοι εἰς τὴν νῆσον Σάμο, ἄλλοι εἰς τὴν Ἠσαυμίαν τῆς Θράκης. Οἱ περισσότεροι ὅμως τὸν θεωροῦν Φρυγίαν, μόνο πὺ αὐτοὶ δὲν συμφωνοῦν ἐν γεννήθεισιν εἰς τὸ Ἀμόριο τῆς Φρυγίας ἢ εἰς τὸ Κοιτιάσιο. Ἀφῆνω τώρα πὺ μερικὸν ἐκφυλισθῆκα πῶς καταγόταν ἀπὸ τὴν Αἰθιοπία καὶ πῶς τὸ ὄνομα Αἰσώπος προήλθε ἀπὸ τὴν λέξιν Αἰθιοψ ἰσ. αὐτὰ ἔλα πολλοὶ σήμερον πιστεύουσιν — ὅπως δὲ καὶ γιὰ τὸν Ὁμηρον — πῶς Αἰσώπος δὲν ὤπηξεν ποτέ, δηλαδὴ πῶς εἶναι πρόσωπον φανταστικό. Ἐμένα μοῦ φαίνεται πιθανότερον, πῶς Αἰσώπος, δηλαδὴ μυθογράφος, ὡπῆρξεν εἰς τὴν ἀρχαιότητα πολλοί, δὲν μπορεῖ ὅμως, μέσα σ' αὐτούς, νὰ μὴν ἦσαν αὐτῆ ἕνας, ὁ καλύτερος, πὺ τὸν μιμήθησαν οἱ ἄλλοι, ἀδιάφορα ἐν αὐτῆ, ὁ πρώτος, ὁ ἀρχηγὸς νὰ ποῦμε, δὲν ἦταν ὁ Αἰσώπος πὺ ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος, ὁ πανσόφιστος ἄνθρωπος ποῦ γεννήθηκε ἀπὸ δούλους εἰς τὴν Φρυγίαν, πὺ ἔκαμε δούλος, μαζὺ μὲ τὴν περίφημον Ροδωπίδα, τοῦ πλοῦσιου Ἰάθμονα εἰς τὴν Σάμον, καὶ κατόπι ἀπελευθερώθηκε, καὶ γύρισε τὸν τὸν κόσμον, αὐτῆ ἔφθασε κάποτε εἰς τὴν Αἰγύπτου, καὶ βρήκε καὶ βασιλέσσαν δοξασμένην τὴν συντροφισσά του εἰς τὴν δουλείαν Ροδωπίδα καὶ δασκάλην αὐτῆ αὐτῆ μὲ τὸ πνεῦμα του, μὲ τοὺς μύθους του, εἰς τὴν Αἰγύπτου, εἰς τὸν κοινοφώνον τῆς δεξιάς του, βρήκε οἰκτρὸν θάνατον εἰς τοὺς Δελφοὺς, ἐπὺ τὸν κατηγόρησαν πῶς ἐλάβε τὴν ἀργυρὴν φιάλην τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν γκρέμισαν ἀπὸ τὴν Ἰάμπειαν πέτραν...

Ὁχι, δὲν μποροῦμε νὰ εἶμασθε βέβαιοι πῶς ὁ Αἰσώπος, ἦταν αὐτῆ, πῶς αὐτῆ εἶναι ἡ ἀληθινὴ του βιογραφία. Ἀλλὰ πάντως κάποιος θὰ ἦταν. Κι' εἶτε δούλος γεννήθηκε, εἶτε ἐλεύθερος, εἶτε ἀπὸ τὴν Φρυγίαν

καταγόταν εἶτε ἀπὸ τὴν Θράκην, εἶτε ἀσχημὸς ἦσαν εἶτε ἄσπετος, εἶτε εἶτε τὸν Δελφονὸν πέθανε εἶτε ἄλλοι, ὁ κάποιος αὐτῆ, πὺ ἔγραψε τοὺς καλύτερον ἀπὸ τοὺς λεγόμενους «μύθους τοῦ Αἰσώπου», στάθηκε ὁ μεγαλύτερος σοφός, μὲ αὐτῆ ὁ μεγαλύτερος λογοτέχνης τῆς ἐποχῆς του. Γιὰ τὸν αἰσώπων μύθους δὲν τοὺς θαυμάζουμε μόνο γιὰ τὴν ἐμπνευσιν, τὴν ἐπίνοιαν, τὴν ἰδέαν, τὸ διδάγμα παρὰ καὶ γιὰ τὴν ἐκτέλεσιν, τὴν ἐκφρασιν, τὴν διατύπωσιν. Εἶναι μικρὰ κομματάκια, ἐπὺ δὲν ὑπάρχει οὔτε ἐνα «καὶ» περὶ τὸ ὅσον καθεμῆρα λέξη εἶναι εἰς τὴν θέσιν της, καὶ πὺ μ' ἔλη αὐτῆ τὴ συντομία καὶ τὴν περιεκτικότητά, καθὲν ἀπὸ τὰ μικρὰ αὐτὰ κομματάκια γίνεται ἀληθινὸν καὶ μεγάλο καλλιτέχημα. Θυμήθητε τὸν περίφημον μῦθον: «Δύκος εἰδὼν ποιμένας ἐσθλιόντας πρόβατον, ἔφη ἡλικίος θέρους γενοίτ' ἐν εἰ ἐγὼ τοῦτο ἐπίουμ ἰσ». Ἐρωγῶς πάς ὅσον κοιλίας ἀκούσας δὲ αὐτῶν τριζόντων, ἔφη κάκιστα ζῶον, τῶν οἰκῶν ὡν ἐμπί προμένων, αὐτοὶ ἄδετε ἰσ... Γι' αὐτὸ αὐτῆ ἀπόδοσιν σ' ἄλλη γλῶσσα, εἶτε εἰς τὸν πεζὸν, εἶτε εἰς τὸν στίχον, τῶν θαυμαστῶν αὐτῶν κομματιῶν, εἶναι πὺ δὲ δύσκολη. Ἀπ' ὅσους δοκίμασαν — αὐτῆ εἶναι πολλοὶ — λίγοι ἐπέτυχαν αὐτῆ ὡς ἐνα πάντα βαθμὸν, γιὰ τὸ τὸ τέλειον δὲν τὸ ἔφησας, νομίζω, κανέναν. Κι' αὐτῆ ὁ Βηλαράς, ὁ παλιὸς ἠπειρώτης ποιητῆς, πὺ τόσο ἐθαύμαζε τὴν ὁμορφίαν καὶ τὴν χάριν τῶν μύθων τοῦ ὁ μεγαλύτερος καὶ αὐστηρότερος κριτικὸς τῆς ἐποχῆς του, ὁ Ἐμμανουήλ Ροῦφης, δὲν μεταφράσας, παρὰ μιμήθηκε ἀπλῶς μερικὸς αἰσώπειους, αὐτῆ ἀπὸ τὰ μικρὰ ἐκεῖνα κομματάκια ποῦ εἶπαμε, ἔκαμε μεγάλα, δικάτου. Ὁ κ. Τροβᾶς ἐκράτησεν ἐνα μέσον ὄρον. Ὅσον εἰς τὴν ἐκφρασιν τοῦ αἰσώπειου μύθου περιόρισθη, οὔτε τὸν ἀπλῶς παρὰ πολλῶν, εἰς τὸν Βηλαρὰ καὶ τοὺς ἄλλους. Κάθε του μῦθος εἶναι ὡν δὲν μόνο μικρὸν στίχον. Ἀλλὰ τὸ ἴδιον αὐτῆ οἱ ἀγδόντα. Τοὺς ἔδωκε δηλαδὴ μίαν γενικὴν, ὡμοίαν μορφήν, ὡπως δὲν τὴν ἔχουσιν οὔτε οἱ πρωτότυποι, πὺ ἄλλοι εἶναι συντομώτεροι, ἄλλοι ἐκτενέστεροι. Κι' ἦσαν βέβαια μίαν μεγάλην δυσκολίαν νὰ γίνον ἐκείνοι ἴσοι, αὐτῆ ὡμοιομορφία αὐτῆ ἐπιγραμμικῶν. Τὴν δυσκολίαν αὐτῆ ὁ κ. Τροβᾶς τὴν κατανίκησε. Καὶ πόσον ὠραία εἶναι ἡ ἐμμετρὴ ἀπόδοσίν του τὸ ξέρετε ὅσον διαβάσατε εἰς τῆς σειρὰς πὺ δημοσιεύθηκα εἰς τὴν «Διάπλασι» ἀπὸ τὸ 1941 αὐτῆ ἔδωκε.

Σὰς ἀσπάσματα ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΜΑΜΟΥΡΗΣ *

Γιά πρώτη φορά τόν βάζει ο νους μου σαν είμουν ακόμα μωρό πράμα. Τό σπίτι μας ήταν μεγάλο, καλιό, χτισμένο με χοντρά ντουβάρια. Η κάθε πέτρα δεμένη ένα γύρω με άσπρο κουρκαίνι. Οι αυλές του δροσερές, όλο γρίζες πλάκες. Η μητέρα άσβεστωνε τό περιθώρι τους κάθε Σάββατο. Είταν γεμάτο καλλάρια σκοτεινά, στραγγυλούς φεγγίτες και φαρδιές σκάλες τή νύχτα έτριζαν, ακόμα και σά δέν τίς άνέβαινε άνθρώπου πατημασιά. Οί τοίχοι σ' άπάνω πάτωμα σκεπασμένοι με ντουλάπες και κουφώματα ως στό κυπαρισσένιο-ξυλοτάβανο. Όλα τ' άλλα, οί πόρτες, οί σκάλες καθώς και τά πατώματα, είταν από άσπρο ξύλο μαλακό. Φαρδιά λευκίτικα κανάλια πού είχαν γίνει κίτρινα και γυαλιστερά σαν κερύνια από τά σφουγγαρίσματα και τήν πολυκαιρία.

Απ' έξω, από τή μεριά του κήπου, τό τύλιγαν δυνατά κλήματα, πού μπέρδευαν, πλεξούδα, κάτι κοκκινωπές κληματίδες χοντρές σαν παλαμάρια. Αυτές άνέβαιναν από παντού κουλουρισάτες, δένονταν στίς λευκές και τίς σκυιές. Περιζώσαν γυροτρόγυρα τούς τοίχους, πιάστηκαν από τίς ρουινές στή σκεπή και κρέμαζαν στόν καιρό τους χοντρά μενεξελιά σταφύλια μέσα στα παράθυρα. Η μητέρα τό έκτυνε μέσα σά σακουλάκια από κόκκινο και γαλάζιο τσίτσι, γιατί κατέβαιναν τά πουλιά και οί μπαμπούροι και τ' άφάνιζαν.

Τ' αγαποδός ο μακαρίτης ο πατέρας μου τά δέντρα. Τά δέντρα και τίς ρίμες. Όσπου πέθανε, μούγραφε στίλους τής ξενιτιάς κάτω από τά καλλιγραφημένα γράμματα του. Κι' όσπου πέθανε, φύτευε δένδρα, κλήματα και λουλούδια, παντού όπου λάχαινε. Όχι νά παίζι για σμπέρο, μόνο έτσι από μεράκι. Καρπερά θέλεις, στολιστικά θέλεις. Στα χωράφια μας στοδός δρόμος του χωριού, στόν αλλέγυρο τής εκκλησιάς. Ακόμα έθαζε ρίζες μπροστά στίς ξένες πόρτες, στίς ξένες αυλές. Σάν έμαθα πώς πέθανε, στοχαζόμουνα πώς γι' αυτόν ή πιό καλόδεχτη συ-

* Είναι απόσπασμα από τό ανέκδοτο μυθιστόρημα του κ. Σπράτη Μυριόβλη «Ο Βασίλης ο Αρβανίτης». Ο διακεπήτης συγγραφέας έκρινε πώς μπορούν νά τό διαβάσουν τά μεγαλύτερα Διαπλαστικού λα—μέ σπάνια απόλαυση, προσθέτω—και μου έκαμε τήν τιμή νά μου τό στείλι νά τό πρωτοδημοσιεύσω. Μόν εχαρακτητώ θερμότατα, και έκ μέρος των άναγνωστών μου.—Σ. τ. Α

νοδειά στό έξοδι θα του είταν. άν γινότανε βολετό, νά περπατήσουν και νά πάνε νά τόν ξεπροοδίσουν ως τήν Αγία Σωτήρα δια αυτά τά δένδρικά πού φύτεψε κι' άνέστησε στή ζωή με τ' άγια χέρια του. Σάν πήγα νά προκινήτω στό μνήμα του, βρήκα μιá παπαρουνιά νά κοκκινολογά στό χώμα, γεμάτη κόμπους και λουλούδια. Έσκυψα νά τήν βγάλω, νά τήν πάρω μαζί μου σέ μιá γλάστρα. Και τήν ίδια στιγμή τό μεταάξα, τράβηξα πίσω τό χέρι. Μού φάνηκε πώς τό λουλούδι έφτανε ως τήν καρδιά του. Φοβήθηκα πώς άμα τό τραβήξω από τό χώμα, θα δω νά στάζουν αίματα οί σπασμένες ρίζες. Ο Θεός πού αγαπά τά δένδρα και τά λουλούδια σαν παιδικά του άς τόν αναπαύει σέ τόπο χλοερό.

Τό λοιπόν ένα φίδι βρήκε τρόπο κι' άνέβηκε κάποτε άνάμεσα από τίς φυλλοσιές πού έξωναν τό σπίτι. Άνεσκάλωσε και χώθηκε στό ταβάνι. Έκει μέσα έκανε γιατάκι, βρήκε τήν ασφάλειά του. Φώλιασε, μεγάλωσε και θέριωσε.

Τις κλοκαιριάτικες νύχτες πλαγιάζαμε, δια τά παιδιά, στή μεγάλη κρεβατοκάμαρα με τό κονοστάσι, στό πάνω πάτωμα. Μαζύ κι' ή μητέρα, νά μας φυλάει, πού φοβόμασταν από τίς φωνές τής νύχτας και τής έξοχής. Έκει πάνω είτανε πιό εχγερικά.

Τά παράθυρα έδλεπαν τή θάλασσα, οί κορφές των δέντρων μας έκαναν μυστικά νοήματα μέσ' από τόν ουρανό. Πάνω στίς ψηλές τής φούντες, βλέπαμε, ως πού νά μας πάρει ο ύπνος, πώς κουνάριζαν τά καλοκαιρινά άστρα, μ' ένα ρυθμό πού μας νανούριζε. Σά δέν είχα φεγγάρι, έβγαίναν τόσο πολλά, πού τά κλωνιά φορτώνονταν θαρρείς άστρα λουλουδάκια, κι' ο ουρανός σκεπαστηκε από μιá πολυκλαθή γιασεμιά.

Στά ντουβάρια του σπιτιού, από τήν έξω μεριά, πού είταν άφημένες οί τρύπες από τίς σκαλωσιές, έκει ψηλά ψηλά κατά τά κεραμίδια, είταν φωλιασμένα τά άγρια κερκινέζια, χαρχάλευαν και τσίριζαν από τή μαύρη αδηγή. Τή μέρα κουβαλούσανε στή μύτη σαυρες και φιδάκια για τά μικρά τους. Αυτά έκαναν με γάλες χαρές και φώναζαν δια μαζί. Τή νύχτα πουρπούλιζαν με τίς φτεροστές, άφιναν μικρές κραγιές μέσα στόν ύπνο τους. Θα όνειριάζονταν. Ακούγαμε ακόμα τίς κουκουβάγιες και τά άβρατά πουλιά τής νύχτας ν' άφίνουν λυπητερές φωνές μέσ' από τά σκοτεινά δέντρα.

Οί λευκές με τίς μεταξωτές φυλ-

λωσιές πουρπούριζαν έξω από τά παράθυρα πού είχαν σηκωμένες τίς άνακυρτές τζαμαρίες. Είταν ένας άδιάκοπος και δροσερός ήχος από τά φύλλα, κάτι σαν τό νερό πού τρέχει άνάμεσα σέ πλατανόφυλλα. Ακούγαμε όμως και τό φίδι νά σαρώνει με τίς κουλεσρές του τό ταβάνι. Κι' αυτό πάγωνε τήν καρδιά μας.

Είταν ένας θόρυβος συρτός κι' άργός. Σάν νά τραθοσε κανένας ένα βρεγμένο σφουγγαρόπανο ψηλά στό ταβανόσάνιδα.

Κάποτε αυτό γινότανε πιό γρήγορα. βλαία, ακούγαμε τότες τό φίδι νά ξεφουσά σαν τή χήνα θυμωμένο, νά χήμα. Με μιáς σκορπίζονταν στό ταβάνι μικρά στηριχτά, σά φωνές πουλιών πού πεθαίνουν πνιγμένα. Είτανε τά ποντίκια, πού άρπουσε και κατάπινε τό φίδι. Οί φωνίτσες σώπαιναν γρήγορα και γινόταν μιá βαριά ήσυχία. Σταματούσε ή καρδιά μας λιγωμένη.

Τάκούγαμε ακόμα νά περνά συρτά μέσα στό κουφώματα των τοίχων, πίσω από τίς ψηλές στρωματοθήκες, στό χωστά. Είταν σαν ένα παλαμάρι πού τό σέρνουν πάνω σέ ξερά φύλλα.

Τούς μεγάλους αυτό δέν τούς έννοιαζε. Τάφηφουσαν όλόταλα. Αφιάτης είταν, έδλαθο, πράμα. Σπιτόφιδο μαθές. Καλό έκανε, κακό δέν έκανε.

Τόβγαλαν κι' όλας ένα όνομα και μικροί μεγάλοι τό λέγαμε «ο Μάμουρης». Έμεις όμως, τ' άγόρια με τή φλογισμένη φαντασία, γιμίζαμε από κρυφές τρομάρες σαν τόν ακούγαμε νά σαλαγιέται. Κρόωναν τά χέρια μας κι' άς κάναμε πώς δέν μας νοιάζει. Από πείσμα τό κάναμε, νά μη μας πάρει στό φίλο ο πατέρας πού έθαζε τό χέρι στό κεφάλι μου, τόγερνε πίσω και με κοίταζε από πάνω, μέσα στό μάτια:—Αίντε. Έμεις δέν τό φτάσαμε.

Έσείς σά θα στυλιωθήτε, παλλικάρια, θα τούς πάτε ως τήν Κόκκινη Μηλιά.

Τόχαμε για βέβαιο πώς θα κνιγγήσουμε σαν έρθει ή ώρα τόν Τουρκο, όστόσο στό άναμεταξύ μας πηρούναίς ή τρομάρα του φιδιού.

Τό φοβόμασταν πιό πολύ γιατί ποτές δέν τόδαμε. Τό είναι του τό σούητε ο νους μας από σκοτάδι, από φρίκη και από ήχο. Ένας ήχος μακρύς και σερνάμενος, πού κλάδιζε και δίχτιαζε από παντού τό σπίτι.

Πλαγιάζαμε και τό μυαλό μας ήταν ακόμα παραγμένο από τίς φαντασιές των παραμυθιών. Οί νύχτες ήταν χλιές. Μυρουδιές νοτισμένες

σουσουρίσματα από σιγανά νερά, έμπαιναν από τά παράθυρα και χόνονταν φρέσκες στή κρεβατοκάμαρα, μαζί με τό δροσερό σκοτάδι.

Κείνη τή χρονιά είταν πού γεννήθηκε τό Λενάκι μας. Τό στερνοπαίδι είταν, έκτο στή σειρά. Αιανό με άδύνατα ποδαράκια, μαλακά, με κάτι μεγάλα ματάκια λυπημένα από τώρα. Η μητέρα από τίς πρώτες μέρες φοβήθηκε πώς δε θα τής στεριάσει. Δέν είχε και γάλα, πρώτη φορά μέσα σέ τόσες γέννες.

— Γιατί δέν τό βουζάινεις τό Λενάκι μας; ρωτούσε άσπτηρά ή Φανή, πού είταν τεσσάρων χρονών και σούφρωνε τά φιλά φρούδια της.

— Γιατί μου τό ήπιατε όλο τό γάλα, και δέν άφίσαιε τίποτε για τό Λενάκι.

Κι' ή Φανή, πού τήν πότιζαν με τό ζάρι τό γάλα της, εκλαιγε για τάδικο πού τής ρίχναν και χτύπαγε τό πόδι. — Δέν τσίτσι έγώ, κνουλία, δέν τσίτσι έγώ!

Ο πατέρας λοιπόν άγόρασε μιá κασιόκα για τό Λενάκι. Ήταν άσπρη και κανελιά, πρωτόγεννη, όμορφη σά ζωγραφιά. Είχε και κάτι βελουδένια σκουλαρίκια κάτω από τό σαγονί, και τή λέγαμε: «Η Ντουνοτά». Ήταν ήμερη, άκουγε σ' όνομά της, έθαζε και πολύ γάλα. Όμως τό Λενάκι μας πάλι δέν έλεγε νά σαρκώση.

Μαζευόμαστε γύρω στήν κούνια του δια τά παιδιά, του κάναμε παιχνίδια και κανάκια, με κείνο ποτές δε χάραζε τό χειλάκι του. Μήτε νά πής κι' εκλαιγε, σαν έλλα τά μωρά. Μάς κοίταζε μονάχα με τίς λυπημένα ματάκια του και βύζαινε ήσυχα τό δάχτυλο. Και μείς φεύγαμε ένας ένας από κοντά του.

Η μητέρα εκλαιγε και τούλεγε με τή γλυκειά φωνή της παραπονερίκια ναουρίσματα. Τόλεγε «τ' άποξυστάρι μου». Άποξυστάρι ήταν τό λευφό ψωμάκι πού τόπλαθε όπως όπως με τό ζυμάρι πού ξεκολλούσε με τίν άποξυστή από τήν ξυλόσκαφη, σαν τέλειωνε ή ζυμωσιά.

Τή Ντουνοτά τή δίναμε όλη μέρα στή βοσκή. Τό βράδυ τήν κλείναμε στήν κατώγα, μιá μεγάλη άποθήκη στό Ισόγειο με τίς σφίδες και τό λάδι και για τό τυρί. Μιά μέρα μίλοβσε ή μητέρα με κάτι θειάδες και έστησα αδί. Για τά φειδία λέγαμε, για τούς λαφιάτες, πού αγαπούν τό γάλα, και σά βροδν κασιόκι μονάχο δεμένο από τό σκαίνι του, πιάνονται από τό μούκαρι και τό βυζάινουν. Αυτό μούκαρε βαθείά έντύπωση. Τό είπα στόδέρφι και είδα μέσα στό

μάτια του πώς με μιáς κατάλαβε τί είχα στό νού μου. Στο κονοστάσι ήταν ένας Άη-Γιώργης, πού σκότωνε τό δράκοντα. Αυτός ο δράκοντας είχε πράσινο κορμί γεμάτο άνακεντωμένα λέπια. Η κορκοδειλίσια ούρά του, γύριζε κουλούρα και τέλειωνε σά λόγχη. Θάπρεπε νάναι τό κεφάλι του σά μικρού βυδιού, έθαζε καπνό από τά ρουθούνια. Είχε και κάτι πόδια θεόρατου βαθρακιού.

Κάτι τέτοιο φανταζόμουνα τό στοιχειό τό σπιτιού και μ' έπαιρνε ο μυστικός φόβος. Έσπρωχνα τάδέρφι νά τό νοιώθω ζύπνιο κοντά μου νά μην είμαι μονάχος νά τήκούγω. Η μητέρα τότες, (μα πού τό καταλάβαινε πώς είχαμε στυλωμένα τά μάτια άπό έίτανε πλαγιασμένη στό κρεβάτι με τό προσωπο γυρισμένο στόν τοίχο;) έλεγε με γλυκειά φωνή:—Έλα, κοιμηθήτε πιά, τ' άγόρια. Κλείστε τώρα τά ματάκια σας, πήτε «έλα Χριστέ και Παναγιά» και κοιμηθήτε. Δέν είναι τίποτα. Ο Μάμουρης είμαι.

Και μείς πιά λέγαμε δυνατά «έλα Χριστέ και Παναγιά», κλείναμε άποφασιστικά τά μάτια κι' άναστενάζαμε από τά βαθειά μας με χαλάφρωση. Ευρίζαμε πλευρό και άποκοιμιώμασταν ήσυχα, άπό δέν ήταν γαλήνευε τήν παραγμένη καρδιά τούτι, ή ήσυχη φωνή, έτσι καθώς έρχονται μέσ' από τό σκοτάδι γεμάτη ασφάλεια και ειρήνη.

Μιά νύχτα παραφυλάγαμε νάκούσουμε τό φειδί, όταν ακούσαμε ν' άνεβαίνει από κάτω, από τά βαθείά τής κατώγας, μιá φωνή πού

μάς τάραζε τήν καρδιά. Ήταν λυπητερή, τρομαγμένη, γεμάτη από τούς ήχους εκείνους του φόβου και τής παρακάλεσης, πού είναι οί ίδιοι σ' όλας τίς φυλές των ανθρώπων και σ' όλα τά ζωντανά διαν πονούν.

Ένο ωσα τή φρίκη νά περουνιάζει τά σπλάχνα μου Σκούνησα με τό δάκτυλο τ' άδέρφι. Τό σθμα του μου άπάντησε μ' ένα μυστηριώδικο τρόπο πώς κατάλαβε. Ήταν ο Μάμουρης πού κατέβηκε στήν κατώγα και βύζαινε τή Ντουνοτά μας. Η φωνή σώπασε, άκουγα όμως τήν καρδιά μου νά χτυπά σφυριές. Ακούγα και τό τρίξιμο τής κάφτρας από τάγιοκάντυλο.

Είμουνα γεμάτος άπελπισία, ένοιωσα τήν άνάγκη νάκούσω μιá φωνή νά μιλά, ένα βήξιμο έστω, ένα κλάμα, νά παρηγορηθώ. Τσίμπησα στό μπράτσο τάδέρφι, άνατρίχιασε, όμως δέν έβγαλε τσιμουδιά. Φοβόταν κι' αυτός ν' ακούση τή φωνή του. Τότες τόν τσίμπησα πιό δυνατά, πιό δυνατά, τόν τσίμπησα σκληρά. Σπαρτάρησε από τόν πόνο, όμως πάλι ή μιλιά του δέν ακούστηκε. Μήδεν ένα «όχι». Τότες φώναξα, όσο μπορούσα σιγά.

— Μανούλα! Μανούλα!

— Τι έχεις έσύ! μου άποκρίθηκε ή φωνή της μέσ' από τό σκοτάδι.

Η φωνή της ήταν όπνωμένη. Κατάλαβα πώς ή μανούλα μου άπλώνε τήσε κοιμάμενη, και σαν έπλωσε τό χέρι κι' άρχισε νά κουνάριζει τό Λενάκι, πάλι πάνω στόν ύπνο της τόκανε. Όμως έγώ άκούγα τώρα τό ρυθμικό τρίξιμο τής κούνιας κι' ή καρδιά μου ήρθε στόν τόπο της.

(Απόσπασμα) ΣΤΡΑΤΗΣ ΜΥΡΙΟΒΛΗΣ

ΠΑΙΔΙΚΟ

Γραμμένο για τή μικρή Νίτσα Χ.

Νίτσα, μου ζήτης, παιδί μου, κάποιο ποίημα νά σου φτιάσω, κι' είναι τώρα τόσα χρόνια πού δέν είμαι πιά ποιητής. Λοιπόν βλέπεις ένα πράμα πολύ δύσκολο άπαιτείς, μα σου τήταξα και τώρα δέν μπορώ νά σε γελάσω.

«Σ' άγιο και παιδί μην τάξης», λέει σοφή με παροιμία και δέν είναι γι' αυτό μόνο πού άγιοι μοιάζουν και παιδιά, όσο νάνα διαβολάκια, στήν άγνή τους τήν καρδιά, κρύβουν πάντα ένα Χριστούλη και μικρή μιá Παναγία.

Κρύβουν μέσα στήν καρδιά τους τά τραγούδια όλου του κόσμου, δια τ' ουρανού τ' άστέρια και τά λουλούδια τής γης, τά χρυσαφικά τής δύσης και τά ρόδα τής άδηής, ένα θησαυρό μεγάλο, πού δέν είναι πιά δικός μου.

Μ' άν των παλατιών του όνειρου, μ' άνοιγες τήν θύρα μ' ένα, ποιήεις δίχως νά τό έξερης, μαγικό χρυσό κλειδί, τότε θάβλεπες άμέσως, Νίτσα μου, καλό παιδί, πόσα ποιήματα θανάβρω κάπου μέσα καί κρυμμένα.

Τώρα οί σίτσι μου άν έσύτοι κάτι ποιήνε στήν ψυχή σου, πού και χρόνια νά περάσουν πάλι νά τούς θυμηθής, σου ζητώ κι' έγώ μιá χάρη: πριν άπόψε κοιμηθής, όπως για όλους τούς δικούς σου, και για μένα προσευχή σου...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΑΝΗΣ

MANFRED KYBER

Ο ΠΟΝΤΙΚΟΧΟΡΟΣ

(Παραμύθι)

Μιά φορά κι' έναν καιρό, ήταν ένα παλιό κελλάρι, και σ' αυτό το παλιό κελλάρι κατοικούσαν προκομμένα και φρόνιμα ποντίκια. Αυτά τα ποντίκια περνούσαν μια αληθινή οικογενειακή ζωή κι' όλα τα μοιραζόνταν άναμταξό τους. Μιά μέρα όμως ανακαλύφανε ένα βαρελάκι με βούτυρο και ξεστρελλαθήκανε απ' τη χαρά τους. Αποφασίσανε λοιπόν να γιορτάσουνε μια βουτυρογιορτή και να οργανώσουν ένα ποντικοχορό.

«Μονάχα μὴν τακίωση κανέναν ἀπὸ μᾶς ὁ Γάτος», εἶπε ἕνα μικρὸ λίγο φοβιταίρικο ποντικίκι, «καὶ τότε θάταν — τί κρίμα! — ἕνας λιγώτερος στὸ χορὸ».

— Ἐννοιά σας, θὰ φροντίσω ἐγὼ γι' αὐτό», εἶπε μιά πολὺπαῖη ποντικίνα ποὺ ἦταν γερόντισσα με βαθεῖα σοφία καὶ τὴν ἀκούγανε ὅλα τὰ ποντίκια. «θὰ μιλήσω ἐγὼ μετὸ Γάτο καὶ θὰ τοῦ τὰ ἐξηγήσω ὅλα».

Σκαρφάλωσε στὸ παράθυρο τοῦ κελλαριοῦ ποὺ εἶχε γερὰ κάγκελα, κοίταξε ἔξω κι' εἶδε τὸ γάτο ποὺ ἦτανε ξεπλωμένος στὸν ἥλιο καὶ καθάριζε τὰ χέρια του.

«Καλημέρα, ἀγαπητὴ κύριε Γάτε» εἶπε ἡ γριὰ Ποντικίνα.

«Καλημέρα, ἀπάντησε ὁ Γάτος. «Ἀγαπητὴ κύριε Γάτε», εἶπε ἡ γριὰ Ποντικίνα. Βρήκαμε ἕνα βαρελάκι με βούτυρο καὶ σὺν φτωχὰ ποντικίκια ποὺ εἴμαστε, θέλουμε κι' ἐμεῖς νὰ εὐχαριστήσομε μιά φορά. Γι' αὐτὸ λοιπόν θὰ σὰς παρακαλέσουμε ταπεινὰ νὰ μὴν ἐρθῆτε ἀπόψε τὴ νύχτα στὸ κελλάρι. Ἴσως πάλι βγῆτε ἔξω περὶπατο γιὰ νὰ ἀπολαύσετε τὴν ἄμορφη φεγγαροβραδιά καὶ σίγουρα θὰ εἶναι μαζὺ σας κι' ἡ κυρία σύζυγός σας. Θὰ θέλαμε τόσο πολὺ νὰ μείνουμε λίγο μόνοι μας! Θὰ εἴμαστε τότε πιδ ἡσυχιοί, ὅπως πολὺ καλὰ τὸ καταλαβαίνετε κι' ἐσεῖς. Θέλουμε νὰ οργανώσομε ἕνα ποντικοχορὸ, ἕναν οικογενειακὸ ποντικοχορὸ».

«Μὰ εἶναι νὰ βαστά κανέναν τὴν κοιλιά του μετὰ τὰ χέρια ἀπ' τὰ γέλια», εἶπε ὁ Γάτος.

«Μὰ αὐτὸ δὲν εἶναι γιὰ γέλια, ἀγαπητὴ κύριε», εἶπε ἡ γριὰ ποντικίνα. «ἕνας ποντικοχορὸς εἶναι μιά σοβαρὴ ὑπόθεση. Δὲν εἴμαστε δὲ καὶ χειρότεροι ἀπ' τὸν ἄλλο κόσμον».

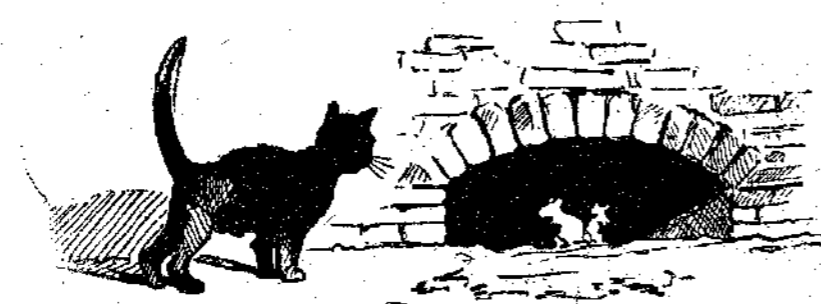
— Ἐστέ ἕνα κλεφτοκυκλόδι καὶ κλέβετε βούτυρον», εἶπε ὁ Γάτος.

«Ἄχ, ἀγαπητὴ Κύριε, τί ἐκφράσεις εἶναι αὐτές!» εἶπε μετὰ παράπονο ἡ γριὰ ποντικίνα καὶ σκοπίσας μετὰ τὸ χέρι της ἕνα δάκρυ γι' αὐτὴν τὴν προσβολή. «ἐμεῖς ποτὲ μᾶς δὲν κλέβουμε κι' αὐτὸ ποὺ θέλουμε ἀπόψε νὰ φάμε, εἶναι ἕνα βούτυρο ποὺ τὸ ἀνακαλύψαμε τίμια ἀπ' τὴ μυροδιά του».

«Θέλουμε νὰ φάμε βούτυρο καὶ γύρω γύρω νὰ χορέψουμε τὸ χορὸ τῆς Ὀμορφιάς», κλαψούρισε ἕνα μικρὸ, ἀναιδέστατο ποντικίκι ποὺ πρόβαλε πίσω ἀπὸ τὴ γριὰ καὶ στριφογύρισε ἀσυλλόγιστα κι' ἔκανε μεγάλη φασαρία μετὰ τὴν οὐρά του.

ὣς πρέπει ἀισθήματα, «πότε λοιπὸν θὰ γίνῃ ὁ σπιτικός ποντικοχορὸς; — Ὡ εἶθε πάρα πολὺ εὐγενικός, πάρα πολὺ εὐγενικός», εἶπε ἡ γριὰ Ποντικίνα κἀνοῦτας πολλὰς ὑποκλίσεις, «ὁ ποντικοχορὸς θὰ γίνῃ τὰ μεσάνυχτα. Κατὰ τὰ μεσάνυχτα λοιπὸν, ἀγαπητὴ κύριε, ἂν θέλετε μᾶς κάνετε τὴν τιμὴ νὰ κοιτάσετε, στὸ παράθυρο τοῦ κελλαριοῦ καὶ νὰ κυττάζετε ἀνάμεσα ἀπ' τὰ κάγκελλα μες στὸ κελλάρι».

— Βρωμοπόντικα, βρωμοπόντικα — καὶ μοῦ θέλετε λουσατὰ κοστούμια καὶ χορὸ τῆς Ὀμορφιάς! Γιὰ νὰ ἴσομε πῶς θὰ ταιριάζουνε ὅλα αὐ-

«Καλημέρα, ἀγαπητὴ κύριε Γάτε» εἶπε ἡ γριὰ ποντικίνα. (Σελ. 218, στ. α')

«Κάτσε», φρόνιμα εἶπε ἀνήσυχη ἡ γριὰ Ποντικίνα.

«Παλιοσταχτοπόντικα, παλιοσταχτοπόντικα καὶ χορὸς τῆς Ὀμορφιάς!!! — Ὡ εἶναι νὰ βαστά κανεὶς τὴν κοιλιά του ἀπ' τὰ γέλια», εἶπε ὁ Γάτος.

«Παρακαλῶ, παρακαλῶ, ἀγαπητὴ κύριε», εἶπε ἡ γριὰ Ποντικίνα, «δὲν εἶναι καθόλου γιὰ γέλια. Ἀπόψε δὲ θάμαστε πιά σταχτοπόντικα. Τὸ σταχτὶ φόρεμα εἶναι τὸ καθημερινὸ φόρεμά μας ποὺ ἔχει βέβαια καὶ τὸ σκοπὸ του, ὅπως τὸ ξέρετε κι' ἐσεῖς. Ἀπόψε θὰ χορέψουμε μετὰ πολὺχρωμα φορέματα μασκαραμένον. Καὶ θάναί ὁ ποντικοχορὸς μας, ἕνας οικογενειακὸς ποντικοχορὸς».

— Μασκαρεμένοι! — ρώτησε ὁ Γάτος γουρλώνοντας τὰ μάτια του, «μὰ τότε πρέπει νὰ τὰ ἴδῳ κι' ἐγὼ αὐτὰ ποὺ λές».

«Ὅπως ἀγαπάτε, ἀγαπητὴ κύριε, ὅπως ἀγαπάτε», εἶπε σιγανὰ — θέλοντας καὶ μὴ — ἡ γριὰ Ποντικίνα. «θάναι μεγάλη τιμὴ αὐτὸ γιὰ μᾶς, ἀλλὰ σὰς παρακαλῶ μόνο νὰ κάθεστε ἀπέξω καὶ νὰ βλέπετε ἀνάμεσα ἀπ' τὸ παράθυρο τοῦ κελλαριοῦ. Αὐτὸ γίνεται μόνο γιὰ ἀσφάλεια, ἀγαπητὴ κύριε, καθὼς βέβαια θὰ καταλαβαίνετε καὶ σεις».

— Ἄν δώσω τὸ λόγο μου, δὲ θὰ φάω κανέναν», εἶπε ὁ Γάτος ποὺ ὅπως ὅλες οἱ γάτες εἶχε πολὺ κα-

τά!», μουρούρισε ὁ Γάτος. «Ἐτοίμοι ποῦσε καὶ κάθε ἄλλος νὰ παραξενευτῆ, ἐὰν ἐδλετέ κάτι τέτοιο».

Καὶ νὰ! ποὺ ἦρθαν τὰ μεσάνυχτα καὶ τὴν ὥρα αὐτὴ φαίνονται ὅλα ἀλλοιωτικά κι' ὄχι ὅπως εἶναι στ' ἀλήθεια. Γιατὶ τὸ παραμύθι γίνεθαι μετ' ἀσημένιο τοῦ ἀδράχτι τὶς ὥρες ἀσημένιες τοῦ κλωστὸς γύρω ἀπὸ βουνά, κάμπους, σπείτια καὶ ἀδελές κι' ἔτσι τὰ τυλίγει ὅλα μέσα σ' ἕνα φανταχτερὸ ἀσημόδιχτο. Ὅποιος κοιτάξῃ ἐκεῖ μέσα θὰ ἴδῃ πράγματα ποὺ ποτὲ δὲν τὰξὲ ἰδεῖ ὡς τὰ τώρα. Μὰ πρέπει κανέναν νὰ προσέξῃ ἴσως στὴ στιγμή ἀπάνω ποὺ τὸ παραμύθι παίρνει στὸ χέρι του τὸ ἀσημένιο ἀδράχτι — κι' αὐτὸ λίγοι ἀνθρώποι τὸ νοιώθουν. Ἀλλοίως δὲν θάδλεπε τίποτα κι' ἂν ἀκόμα ἦταν μεσάνυχτα».

Τὸ παραμύθι λοιπὸν ἔγνεθε ὥρες ἀσημένιες κλωστὸς μέσα στὸ παλιὸ κελλάρι. Ἀπάνω στὶς ἀσημένιες αὐτὲς κλωστὸς ἀκάλωναν κάτι πολὺ μικροὶ καὶ ἀστεῖοι γάνοι κι' ἔφεραν κάτω στὰ ποντίκια ὄραϊστάτες φορεσιές. Γιὰ τοὺς κυρίους Ποντικοχορὸς ἔφεραν χρωματιστὰ φράκα καὶ γιὰ τίς κυρίες Ποντικίνας πολὺχρωμα φουστάνια. Βοηθοῦσαν κιόλας ὅλους στὸ ντύσιμο. Κι' αὐτὰ ὅλα γίνονταν γιὰ, ἦσαν μεσάνυχτα καὶ τὸ παραμύθι ἔγνεθε ὥρες ἀσημένιες κλωστὸς.

ΑΓΙΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΑΙΜΑ

Μυθιστόρημα LOUIS BERTRAND τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας Μετάφραση ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Κι' ὁ ἴδιος ὁ Καικίλιος ἔκρινε πῶς ἡ διαταγή του ἦταν ἐπιλοχυντή, μὰ ἤξερε ἀκόμη πῶς ἂν ἤθελε νὰ σώσῃ τὴν Βιρζιλ, δὲν μπορούσε νὰ φερθῇ διαφορετικά.

Τέλος, σὺς ἀρχὲς τῆς ἐπομένης ἐβδομάδας οἱ προετοιμασίαι γιὰ τὴν κινήσιν τελεώσαν. Ἀργῆσαν λιγάκι, ἀλλ' ὁ Μακρίνιος ἤθελε νὰ γίνον ὅλα ὅπως πάντα μετὰ τὴν μεγαλύτερη ἐπισημότητα, γιὰτὶ μετὰ τὴν ἐπίδειξιν αὐτῆς τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως καὶ τοῦ πλοῦτου τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ τοὺς Ἰθαγενεῖς ἀθάμπωνε καὶ τὸν στρατὸν του κολάκευε. Ἔτσι τὴν ἡμέραν ποὺ ξεκίνησαν οἱ κινήσοι, ξεσηκώθηκε ὄχι μονάχα ἡ Λαμβία, ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ γύρω τῆς χωριά.

Ὁ Καικίλιος ἀπὸ τὸ κατώφλι τοῦ ξενοδοχείου τοῦ εἶχε παρακολουθήσει τὴν παρέλασιν τῆς συνοδείας, ποὺ τὴν ἀνοίγε ὁ ἑπαρχὸς ὁ ἴδιος καὶ ὅλα ἐπάνω σ' ἕνα περίφημο μαυριτανικὸ ἄλογο, καὶ τὴν ἐκλείνε μιά μακρὰ σειρά ἀπὸ ὑποζύγια φορτωμένα μετὰ σκηνῆς γιὰ τὴν κατασκήνωσιν, μετὰ σακιά μετὰ τροφίμα, μετὰ ἀσκία νεροῦ καὶ κρασιοῦ. Ὡστόσο ὁ Καικίλιος ἀναρωτιόταν μετὰ ἀγωνία, γιὰτὶ δὲν βρισκόταν μέσα στὴν πομπήν, κι' ὁ Σιντιφάν, ὁ Βίκτωρ ὅμως τοῦ ἐξηγήσε πῶς ὁ γέρον Φίλαρχος μετὰ τὴν δικήν του συνοδείαν ἐμελλε νὰ συναντήσῃ τὴν πραιτώρα στὴν Βερκτιούδα. Ὡστόσο, γιὰ νὰ μὴν κινήσῃν τίς ὑποψίες του, ὁ Μακρίνιος εἶχε δώσει τὴν ἐντολήν, τὸ ἀπόσπασμα ποὺ θὰ πήγαίνε ν' ἀπελευθερώσῃ τὴν Βιρζιλ, νὰ ὀδοπορῇ μόνο κατὰ τὴν νόχτα. Ἔτσι τὸ μικρὸ ἐκστρατευτικὸ σῶμα μετὰ τὸν Βίκτωρα ἐπὶ κεφαλῆς καθομαράντα ἱππεῖς ἐμπειροπόλεμους καὶ τολμηροὺς ὑπὸ τίς διαταγὰς του ξεκίνησε μέσα στὸ βαθύ σκοτάδι, περασμένη ἢ δευτέρῃ ὥρᾳ τῆς νύχτας (1).

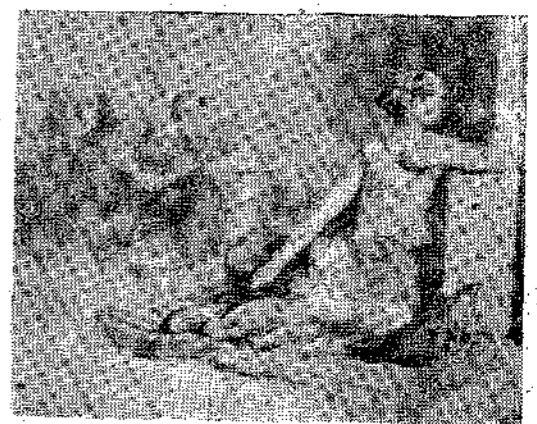
Ὁ Καικίλιος ποὺ εἶχε πάρει ἀπὸ τὸν Μακρίνιον τὴν ἀδείαν νὰ πάῃ κι' ἄλλὰ καὶ ἡ διαφορὰ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς ζωῆς ἔκανε σχεδὸν ἀδύνατη κάθε συνεννόησιν μεταξὺ τους. Ὡστόσο ἀθελά του ἡ βαρυστοιμμένη του ψυχὴ ἄρχισε νὰ γοητεύεται ἀπὸ τὴν ἀγνότητα, ἀπὸ τὴν παιδικὴν σχεδὸν ἀφέλεια κι' ἀπὸ τὸν ἔχειλο ἐγθουσιασμὸ τοῦ νεαροῦ στρατιώτη.

— Δὲν φαντάζεσαι πῶς χαίρομαι ποὺ βγῆκα τέλος πάντων ἀπὸ τοὺς τέσσαρες τοίχους τοῦ στρατώνα, ἔλεγε καὶ ποὺ βρισκομαι τώρα μαζὺ σου ἔξω κι' ἀναπνέω τὸν καθαρὸ ἀέρα καὶ βλέπω τὸν οὐρανὸ καὶ τὰ βουνά. Ἡ ζωὴ εἶχε καταντήσει ἀφόρητη ἐκεῖ κάτω. Ὁ Μακρίνιος μετὰ τὰ ἀτέλειωτα γυμνάσια καὶ μετὰ τὴν σιβερνία πειθαρχία ποὺ ἐγνοεῖ νὰ μᾶς ἐπιβάλλῃ θὰ μᾶς κἀνῃ καμμιὰ μέραν νὰ ξεσηκωθοῦμε».

— Ὡστόσο, φίλε μου, παρατήρησε ὁ Καικίλιος, ἂν θέλετε νὰ πολεμήσετε καὶ νὰ νικήσετε τοὺς Βαρβάρους, πρέπει κάπως νὰ σκληραγωγηθῆτε καὶ νὰ εἰσαστε πειθαρχικαί.

— Ἄ, εἶπε ὁ Βίκτωρ, ἄς ὑποτά-

αὐτὸς μαζὶ τους, περίμενε τὸ Βίκτωρα καὶ τοὺς στρατιώτες του ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Λαμβίας. Μόλις τὸν ἀναγνώρισε μέσα στὸ σκοτάδι ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς ἔτρεξε κοντὰ του, χαρούμενος ποὺ θὰ εἶχε κάποιον γιὰ συντροφιά στὴ μακρὰ τοῦ ὀδοπορίας. Μετὰ τὸ πρῶτον ὁ Βίκτωρ ἄρχισε ζωηρὴ συζήτησιν μετὰ τὸ συνοδὸ του, ποὺ τὸν ἀκούε ἐπιφυλακτικὸς καὶ συγκρατημένος. Κατὰ βάθος ὁ Καικίλιος, σὺν παλῶς ἀριστοκράτης, θεωροῦσε τὸν γιὸ τοῦ Ρωμαίου κεντυρίωνα κατώτερόν του.

Ἡ Βιρζιλ στὴν αἰχμαλωσία.

(1) Μετὰ τὸ δικὸ μας τὸ ρολόγι, τὸ βράδον σὺς ὄντω Σ.Τ.Μ.

(1) Μετὰ τὸ δικὸ μας τὸ ρολόγι, τὸ βράδον σὺς ὄντω Σ.Τ.Μ.

σονται οι άλλοι, αν θέλουν, σ' αυτή την αποκτηνωτική πειθαρχία. Έγώ δεν την ανέχομαι. Άλλωστε δεν με ρώτησαν ποτέ μ' έναν στρατιωτικό. Από την ημέρα που γεννήθηκα ήμουν προορισμένος γι' αυτό το άραιο επάγγελμα, με τη δικαιολογία πως ο πατέρας μου ήταν εκατόνταρχος και πως το Κράτος του είχε δώσει ένα κτηματάκι. Δεκαοκτώ έτην με κούρεψαν, με στιγματίσαν με καυτό σίδερο και μου κρέμασαν από το λαιμό ένα μολυβένιο μετάλλιο με τη μορφή του Αυτοκράτορα, το ίδιο όπως κρεμάουν το κουδουνάκι από το λαιμό ενός κριαριού. Από τη στιγμή εκείνη ήμουν αφιερωμένος για όλη τη ζωή μου στο στρατό. Οι διαταγές της Ρώμης δεν δέχονται συζήτηση. Η πολεμική κανείς γι' αυτήν ή πεθαίνει!

— Ο θάνατος δεν είναι τίποτε, έκανα ο Καικίλιος, όταν να μιλούσε στον έαυτό του.

— Δεν τον φοβάμαι τον θάνατο, απάντησε περήφανα ο νεαρός λοχαγός, αλλά να πεθάνω για έναν ιερό σκοπό, όχι για να υπερασπισθώ την Αυτοκρατορία για χάρη ενός χοιροεσκού σαν τον Μαξιμίνο ενός δημίου, σαν τον Ουαλλεριανό και τον Γαλλιανό, που βασανίζουν τους αδελφούς μας, τους σκοτώνουν, τους αποδεκατίζουν.

Και σαν να το είχε φέρη ο λόγος: — Είδες τους χριστιανούς της Κίρτας στις φυλακές της Λαμβάσας; ρώτησε ξαφνικά.

— Όχι, απάντησε ο Καικίλιος κοκκινίζοντας, δεν το κατόρθωσα.

— Έγώ πήγα και τους είδα μαζί μ' ένα διάκονο. Σε βεβαιώνω πως είναι αξιωματικοί. Όλοι ζητούν τον στέφανο του μαρτυρίου. Μερικοί προφητεύουν, άλλοι βρίσκονται σ' έκσταση. Άν είναι να πεθάνη κανείς, προτιμώ σαν κι' αυτούς να θυσιαστώ για το Χριστό. Άλλωστε, ίσως να μου επιβληθή και αυτός ο θάνατος, και χωρίς να το θέλω Παραφέρομαι πολύ εύκολα και δεν θα κρατηθώ καμιά μέρα! Βλέπεις δεν απαιτούν από μας μόνο το σώμα μας, μας απαιτούν και την ψυχή μας. Πρέπει να λατρεύουμε τον Καίσαρα, να κρυφισκόμαστε στις δημόσιες θυσίες, να προσκυνούμε τα εμβλήματα των αυτοκρατόρων.

— Έξαφνα; σαν συνεπαρμένος από μια έσωτερική όρμη έφώναξε;

— Να μαρτυρήση κανείς για το Χριστό! Να πεθάνη γι' αυτόν! Τι δόξα, τι τιμή! Θα πέθαινες και σ' αυτό μαζί μου, αδελφέ, δεν είναι έτσι; Να πεθάνουμε κι' οι δύο μας, έχον-

τας καρφωμένα τα μάτια στο τίμιο σύμβολο του σταυρού, αυτή είναι πραγματικά η μόνη αληθινή νίκη.

Ξαφνιασμένος από το πάθος που φανέρωναν τα λόγια του ο Καικίλιος κάταξε τον συνοδό του. Μέσα στο μισόφωτο του σούρουπου, όπου αντιφέγγιζαν ακόμη μερικές αντιδράσεις από το ήλιοδασίλεμα, το προσωπό του άστραψε από νιάτα κι' από ζωή. Έξαφνα ο Καικίλιος άνα τρέχιασε. Κάπου είχε ξανακούσει αυτά τα λόγια:

— Κι' όμως η ζωή είναι γλυκειά, έλεγε ο Βίκτωρ. Βεβαιώνουν πως μόνο κοντά στο Χριστό βρίσκεται κανείς την αληθινή ζωή. Άπτόσο εγώ θέλω να ζήσω. Ποθώ να γνωρίσω μια χαρά μεγάλη, που μπορεί να μη την δοκιμάσω ποτέ...

— Έν τω μεταξύ, τον έκωψε ο Καικίλιος έκνευρισμένος απ' όλους αυτούς τους λόγους, καθήκον σου είναι να κάνης τη δουλειά σου. Πρέπει και σ' να υπακούης σαν τον εκατόνταρχο του Εθαγγελίου, που προστάζει τους άνδρες του και που δέχεται κι' αυτούς διαταγές από τους άνωτέρους του. «Πορεύθητι και πορεύετα:...» Έσένα σου είπαν να μάς πές τ' Αναδρυτήριο, έλπίζω πως θα έκταλέσης πιστά τις έντολές που σου έχουν δώσει.

Την ίδια στιγμή ένας υπαξιωματικός ήρθε για να είδοποιήση τον λοχαγό, πως οι στρατιώτες της έμπροσθοφυλακής είχαν μεγάλη φιλονηκία μεταξύ τους. Έφυγαν κι' οι δύο τος με καλπασμό, ενώ οι μανδύες τους κυμάτιζαν στον άνερα.

Μένοντας μόνος του ο Καικίλιος βυθίστηκε σ' έσσυλογή. Το σκοτάδι έπαψε δλο και πιδ βαθύ. Και να, που ξαφνικά τού φάνηκε σαν κάποιος στο πλάι του, να μιλούσε και να έλεγε τα ίδια λόγια που είχε προφέρει ο Καικίλιος στην Κίρτα. «Δεν πιστεύεις πιά, δεν είν' έτσι;»

Πραγματικά, που βρισκόταν τώρα ή πίστη του; Πόσο άσθενη κι' άδύνατη ήταν μπροστά στην πίστη του νεαρού στρατιώτη. Κι' όμως τα θετικά στοιχεία που τον έκαναν να πιστέψη, οι μαρτυρίες της Γραφής όλα αυτά εξακολουθούσαν να έχουν την ίδια δύναμη μέσα του. Ήξερε όμως ότι αυτό δεν άρχαυσε χρειαζόταν κάτι ή ένδομυχη κλίση και πρώτα απ' όλα ή ούράνια χάρη που φωτίζει τον νοσ και την καρδιά, ενώ τώρα ένοιωθε την καρδιά του βαρεία και το μυαλό του θολωμένο και σκοτεινιασμένο. Η νύχτα που ήταν απ' έξω είχε κυριεύσει και την ψυχή του.

Προχωρούσε μέσα στο σκοτάδι, ένω από πίσω του οι μαύροι ποδοσχημάτιζαν τη μικρή τους έφοδιο πομπή κέντριζαν τα μουλάρια τους με στριγγιές διαπεραστικές φωνές. Σιγά σιγά ένοιωσε μια νάρκη να τον κυριεύη και γυρμένος επάνω στη σέλλα του μισοκοιμόταν. Πότεπότε ένα στραβοπάτημα του άλλου του τον έκανε να πεταχτή ξαφνιασμένος, μα σ' λίγο πάλι τον έπαιρνε ο ύπνος.

Κατά την ενάτη ώρα τ' άστρα άρχισαν να χλωμαίζουν. Είχαν κατεβεί πιά από τα βουνά και βρίσκονταν τώρα στην άπέραντη περιούχη της έρημου και των άσσεων. Άκαθόριστη έκδομη ή άμμουδερή πεδιάδα άπλωνόταν μπροστά τους, σαν σκοτεινή θάλασσα.

Ο Βίκτωρ τρέμοντας κάτω από την κονήτη χλαμύδα του πλησίασε τον Καικίλιο, που μισοκοιμόταν, για να του έκθέση τα σχέδια που είχε κάνει για να επιτύχη ή έκστρατεία τους. Είχε σκοπό με τους στρατιώτες του να περικυκλώση τ' Αναδρυτήριο και την γειτονική δασή, έτσι ώστε οι άνθρωποι του Σικκιφάν, μόλις θα ξυπνούσαν θα βρίσκονταν κλεισμένοι από παντού.

— Να ίδης, έξηγούσε ο νεαρός λοχαγός, θα τους πιάσουμε σαν τα τσακάλια στη φωλιά τους. Έσύ να μείνης εδώ γιατί θα μάς έμποδίζης στις κινήσεις μας και θαδύξης και σ' κίνδυνο τη ζωή σου.

Και καθώς έφευγε καλπάζοντας, γύρισε πίσω και τού φώναξε!

— Θάρρος αδελφέ! Θα σου την ξαναφέρω την κόρη σου, αν θέλη ο Θεός.

Έτσι ο Καικίλιος έμεινε πίσω με τους μουλαράδες που έστηναν την κατοκήνηση; είχαν σταθμύσει σ' έμια κατηφορία πηδ τους έκρυβε από την Όαση. Ο Καικίλιος ξεσέλλωσε τ' άλογό του και ξάπλωσε για ν' αναπαύση λίγο τ' κουρασμένο σώμα του, βάζοντας τη σέλλα για μαξιλάρι. Μα ο ύπνος του ήταν σύντομος και γεμάτος άγωνία. Κάθε τόσο ξυπνούσε και κάρφωνε τα μάτια του προς τις καταπράσινες φοινικίες που έκρυβαν τ' Αναδρυτήριο. Οι ώρες περνούσαν. Κατά τ' έσσημέρι σηκώθηκε δυνατός άνερας που έκανε την φυλή άμμο μ' άνασηκόνεται σαν τα κύματα της θάλασσας.

Όταν έπιτέλους τ' στρατιωτικό απόσπασμα ξεπρόβαλε, ο Βίκτωρ που βρισκόταν επί κεφαλής είχε σκυφτό τ' κεφάλι και άποκαμωμένο ύφος.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΣΦΑΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Κι' ήρθε ο χειμώνας μια βραδυά, κι' ήθελε τή φύση νεκραμένη... Τα λούλουδα ξερά. Κλαδιά γυμνά. Τη θάλασσα άγριεμένη... Θλίψη, έρημιά μες στην καρδιά... πετούν οι στίνοι φοβισμένοι... Έξω, στους δρόμους, έρημιά... στα σκίγια οι άνθρωποι κλεισμένοι.

Στον ουρανό κλοούν με βία τ' άσπνερα κλεισινασμένα. Κι' ήρθε ο χειμώνας μια βραδυά... Θωρεί τ' πάντα έρημωμένα, και κλαίει... Κλαίει ή θλιμμένη του ψυχή... Και γίνονται τ' δάκρυα του βροχή...

Νέινος Ζηριώτης [B']

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΜΟΥ ΦΙΛΟΣ

Πριν απ' τον πόλεμο τ' καλοκαίρια μου τ' περνούσα, πάντα, σ' έμια απόμηση γωνιά του Μεσσηνιακού κάμπου. Το χωριουδάκι που έμενα ήταν σ' άποδια τού βουνού της Ίθάκης. Κάτω του άπλωνόταν ένα μικρό πράσινο κομμάτι και πέρα πιδ πίσω δγκοι από βουνά —άλλα μικρά κι' άλλα μεγάλα — που δσο πήγαιναν κι' έσβυναν σ' άπο βάθος τού όρεζοντα, άσπου σ' άπο τέλος άγκυλαζόνταν με τ' γαλάζιο τ' ουρανό!

Το πρώτο καλοκαίρι τούχα πάσι γνωρίστηκα μ' ένα μικρό χωριατόπουλο, που καθόταν άκριβώς δίπλα απ' τ' δικό μας σπίτι. Από τότε κάθε καλοκαίρι που κατέβαινα, μαζί του περνούσα όλες τις θερμές Αύγουστιάκες μέρες. Ήταν ένας έξαιρειακός σύντροφος ο μικρός μου φίλος! Είχε κάτι όμορφα, μεγάλα, γαλανά μάτια, κατσαρά ξανθά μαλλιά κι' ένα φωτεινό έυλυνο μουστάκι. Ήταν πολύ σβέλος και γρήγορος σαν γάτα. Μαζί τρέχαμε μέσ' σ' εκείνο τ' πράσινο κομμάτι, πότε μέσ' σ' άμπέλια και πότε απ' τις βαθύκοιτες συκιές και τις βαρυφορτωμένες έλιές... τις περισσότερες φορές άναβαίναμε σ' ένα βράχο πουταν σ' άπο πιδ ψηλό μέρος τού χωριού και που τόν σιάζε ένα πελώριο πουρνάρι. Εκεί κοιτάγαμε — κάμποση ώρα — κά τ' άπο μικρό πράσινο κομμάτι που με μια μικρή γλώσσα έφευγε απ' τ' άπο βουνά και έρχονόταν ως τ' άπο θάλασσα... Ξαφνικά σηκωνε τ' άπο μικρό του χεράκι και μουδεινε, πέρα, μπροστά από ένα μικρό λόφο κάτι κυματίσσια!

— Να εκεί, μουδεινε, ενώ τ' άπο γαλανά ματάκια του δακρύνανε, είναι ο τάφος της μητέρας μου... Έχει πεθάνει εδώ και κάμποσα χρόνια!... Έγώ τότε ήμουνα πολύ μικρός!... Μόλις τ' άπο θυμάμαι!... Την καίμενη τή μητέρα μου!...

Τότε σαν ναπαυε κάτι μέσα μου. Δυκόμουν πολύ... Μονοχόταν να τόν άγκαλιάσω και να τόν παρηγορήσω τ' άπο μικρό μου φίλο!

Άλλα δεν μπορούσα... Μουφθανε να ψιθυρίσω μόνος μου δυό-τρεις λέξεις κι' έπατα τόν έπαιρνα απ' τ' χέρι και κατεβίναμε, χωρίς να μιλάμε καθόλου, σ' άπο χωριό!

Τ' άπο καλοκαίρια κείνα πέθαναν... Ήρθε ο πόλεμος. Κι' έτσι δεν μπορούσα να ξαναδω τ' άπο μικρό μου φίλο. Όμως πάντα τόν θυμάμαι. Πάντα θυμάμαι τ' άπο γαλανά ματάκια του που γέμιζαν από δάκρυα και τ' άπο μικρό χεράκι του πουδεινε, άργά, πέρα προς τ' άπο κυματίσσια.

Δοκράτος [A]

Χ Α Δ Ι

Μές τ' άπο γλυκό τ' άπο βράδυ Ήρθαν σ' άπο χέρι Μιάς ψυχαρμόνιας σ' άπο νότες Κι' έχ' ή καρδιά γινεί Τόσο, ά τ' άπο, τρυφερή, Μές τ' άπο γλυκό τ' άπο βράδυ

Ήρθε σ' άπο χέρι Μιά θυμήση για να με ράνη Με τις ξανθές τις πρώτες Άχτινες της ζωής. Θυμάμαι κάποιο βράδυ Με σανού εσώδιες

— Μές τή χλόη σ' άπο στιγμής Έλάμπαν χουσές, Και έζάρουν ένα τραγούδι Άντίσε σ' άπο λουλούδι, Μιάς ψυχαρμόνιας σ' άπο νότες Που λέγαμε για τις μικρές.

Που λέγαν για τις πρώτες, Τις άνοιξιάτικες καρδιές, Που σιγανοίγουν σ' άπο ζωή Σ' άπο βλεφαρο — για πασχαλιές Και γι' άνηθισμένες κερασιές Και για ήλιόχαρες άλλες

Και για σανού εσώδιες, Ή τ' άπο πρώτο τραγούδι, Που άνησε σ' άπο λουλούδι Άπόψε μες τ' άπο βράδυ Όλόγλυκο σ' άπο χέρι!

Δοκράτος Γλάρος [B']

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Γυαλίζοντας κάποιο άπομεινέμο τού Φλεβάρη, απ' την Κοκκινιά, σ' άπο Νέα Σμύρνη, άκολουθούσα ένα φιδαυτό μονοπάτι, που περνούσε μέσα σ' άπο χωράφια και θαρρείς και κοβόταν πιδ πέρα, απ' τ' άπο παρεκκλήσι τ' Άγ. Γιάννη που βρισκόταν σ' άπο πλάι του. Μεγάλη ήσυχία βασιλευε γύρω μου. Φύλλο δεν κουνιόταν, πουλι δεν τρα-

γουδούσε. Ξάφνου, ενώ βρισκόμουν κοντά σ' άπο Άγ. Γιάννη, ο γλυκός ήχος τής καρμπάνας του έσκησε τή σιγαλιά. Ξαφνιάστικα, και καθώς άφουγκράστηκα, άκουσα τους τελευταίους στίχους τού «Φώς Ιλαρόν», που γλυκόφωνα και μελωδικά τούς έφελνε ο παππάς, σ' άπο Έσπερινο.

Μαγεμένος, απ' τ' άπο γύρο μου μυστήριο, άψωσα καρδιά και νοσ, σ' έμια προσευχή, ενώ άσυναίσθητα συνέχιζα τόν δρόμο μου.

Προχώρησα έτσι άκριβτά, φαίνεται, σ' άπο ξάφνου είδα χιλιάδες χουσές ήλιους να ρίχνουν τ' άπο λαμπρό τους φάος επάνω μου. Έμεινα έκστατικός κι' ένόμισα μάλιστα, πως βρισκόμουν ψηλά σ' άπο ουρανό.

Μά, παιδιάστικες φωνές, έκεί κοντά, με έξηπώναν.

Σ' άπο τρομαγμένος κοιτάξα γύρω μου, κι' είδα πως, σ' άπο χουσο ήλιο, ήταν ή άντιανάκλαση τού ήλιου σ' άπο βασίλευε σ' άπο παράθυρα τών πρώτων οπιτιών, άταρα απ' τ' άπο χωράφια.

Και θάνασσα πως ένα τόσο άπλό φαινόμενο μπορεί να δημιουργήση με τέτοια φαντασμαγορία και να φέρη σ' έτέτοια έκσταση τήν ψυχή.

Νεομύρνατος [B]

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Είμαι γ' άπο άκριβό και τ' άπο άραστο, Κλείνω μέσα μου της γνώσης τόν [καρπό. σ' άπο] Οί ρυθμοί τών αιδώνων άντιλαλήσανε σ' άπο θερμή μου πνοή που ζεσταίνει τις παγωμένες ύπάρξεις.

Φέρνω τ' άπο άνερί τών περασμένων άπό [νου] σ' άπο λευκά μου φτερά, τ' άπο φύλλα. Κι' άνάμεσα σ' άπο σχήματα τών γραμ- [μύδων μου] κών και σμίγουν, σ' άπο παλιές γενιές με τις μελλούμενες.

Είμαι τ' άπο κλειδί π' άνοίγει τ' άπο δρόμο προς τ' άπο μεγάλα και δειχνα τούς όρι- [ζόντες τους μιανούς] τούς παγκόσμια σέψη μου χαρίζει τήν [όμορφιά της κι' άδελφώνω] τούς χωρισμένους από τ' άπο μιση λαός.

Είμαι ο πιστότερος και σοφότερος φί- [λος.] Είμαι γ' άπο άκριβό και τ' άπο άραστο. [μαι τ' άπο βιβλίο.] Χιονισμένος Ταύγετος [B']

ΠΕΡΙΜΕΝΟ

Περιμένο!... Περιμένο!... Άκόμη περιμένο να μου δημοσιευ- [θή τ' άπο κομμάτι μου σ' άπο Σελίδα. Βλέ-] πω τόν άλλων παιδιών και τ' άπο ζη- [λεύω. Να ήταν και τ' άπο δικό μου μέσα] σ' άπο άλλ' άπο έπιανε και αυτό μια ά- [κρη, άλλ' εγώ θ' άπο θεαρούσα με-] γάλο!

Θ' άπο μου φαινόταν σαν να ήταν τ' άπο φύλλο δλο δικό μου. Σ' άπο τ' άπο έβλε- [πα θ' άπο τ' άπο έδειχνα σ' άπο φίλους, γνωστούς] σαν κάτι σπουδαίο. Μά γιατί να μην είναι σπουδαίο;... Περιμένο!... Περιμένο!...

Ασωνίδας [Γ']

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο καθηγητής: Μπορούμε, Πίπη, να προσθέσουμε δυο έτεροειδείς αριθμούς;
Ο Πίπης: Μάλιστα, κύριε. Μπορούμε π. χ. να προσθέσουμε μιά όκα γάλα με μισή όκα νερό...

Πολεμικός διάλογος:
Χτές ή μαμά παρεβίασε τη ζώνη ασφαλείας του ωματιού μου και ένηγασσε τη μηχανή στη σάκκα μου, κατασχέσασα στουδαίο όλικό, μεταξύ του όποιου και ένα σουγιά τέλειου τύπου!

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΛΑΘΩΝ

- 1. Στη σελ. 177, στήλη α', στίχος 38 («Ο Όρφανός») αντί γνωρίση θέλει γνώση.
2. Στη σελ. 177, στήλη γ', στίχος 16 («Ο Όρφανός») αντί άφρονα θέλει άφρονα.
3. Στη σελ. 178, στήλη α', στίχος 27 («Ο Όρφανός») αντί έμμεινε θέλει έμμεινε.

Στρατιώτης, Άσπρος Γλάρος, Μή-με-Λημονάκι, Άμύρανα, Παλιόρα, Νι. Ζηριώτης, Ηπειρωτάκι, Ησακλής.
Β' Έπαινος, από [13 Ε] εις έκαστον: Άλκης Μύρας, Μέλλος Ναβαρχος, Τριανταφύλλοι, Σηματοφόρος, Έλλη-νόπουλο, Μαυροθαλασσίτης, Προυσα-εύς, Γυρολόγος, Πινέλλος του Ραφιάηλ, Φίλος του Βιβλίου, Δημοσθένης, Βέρ-θερος, Κακομούτσουνο Χινάρι, Τσελλή, Μικρούλα, Ζαχηνθινή Βακοούλα.

ΜΙΚΡΗ ΤΑΞΙΣ (14 ετών και κάτω)

Πρώτον Βραβείον: Άλμπανος [20 Ε] Έκτος Διαγωνισμού: Άττά Γ'όμ [20 Ε].
Δεύτερον Βραβείον: Ρήγας Φεραίος [19 Ε], Λεοντίδης [19 Ε].
Τρίτον Βραβείον: Δογολέχνης [18 Ε], Χρυσανθή [18 Ε], Χαρούμενη Αθή [18 Ε].
Α' Έπαινος, από [15 Ε] εις έκαστον: Αγριόγατα, Αίγλη, Παστέλι, Ροδούλα, Σκαρβαλιός, Έλλάδα-Φώς, Μικρή Ζω-γοράφος, Άστρόμητο Έλληνοπούλο, Μα-γεμένο Νησί, Χρυσή Φλόγα, Άετός της Ηπειρού, Μελαχροινή Ναυτοπού-λα, Νέμοχος, Δοξαμένη Ύδρα, Γίος του Ψηλορείτη, Ρέα, Φουντοσάροχο, Άσπρο Γατάκι, Γιά την Πατριδα, Μι-κρός Καλλιτέχης.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 296ΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΛΥΣΕΩΝ

Προσθέντος την 8 Δεκεμβρίου 1941 προς εύ-ρεσιν των λύσεων των εις τα φύλλα της δια-πλάσεως Δεκεμβρίου 1941, Ιανουαρίου, Φε-βρουαρίου και Μαρτίου 1942 δημοσιευθέντων 114 Πνευματικών Άσκήσεων.

Τα Βραβεία απονέμονται με νέο σύ-στημα. Μεταξύ εκείνων που έχουν το ά-ριστό ποσοστό λύσεων σε κάθε Τάξη, το Α' Βραβείο το παίρνει, όχι και όποιος κληρώνεται, άλλ' όποιος έχει τις πε-ρισσότερες λύσεις. Μόνο αν δυο ή πε-ρισσότεροι έχουν τον ίδιο αριθμό, το παίρ-νει ένας απ' αυτούς με κλήρα, κι' οι άλ-λοι βγαίνουν Ισοτίμοι, μαζί μ' εκείνους που έχουν το όρισμένο απ' τόν Όδηγό ποσοστό λύσεων.

Με τόν ίδιο τρόπο απονέμονται τα Β' Βραβεία και τα Γ'.
ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ (άπό 15 ετών και άνω καθώς και δυο δέν έσηματώσαν ηλικία).
ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Πρόμαχος της Έλευθερίας, 114, 12, 5.

Λιχ, 114, 12, 5. Δουδοβίκος, 114, 12, 5. Αλέν Άριστέρευ, 114, 12, 5. Ση-μαιοφόρος 113, 12, 5. Έλληνικό Ό-νειρο 113, 12, 5. Φίλος του Βιβλίου 113, 12, 5. Φωτεινός Άστέρης, 112, 12, 5. Δινα 114, 12, 5. Παληγομένος Άετός, 111, 11, 5. Γραμματοφυλλέ-κτης 111, 12, 5. Αισιόδοξη, 111, 12, 5. Σείριος, 110, 11, 5. Χρυσότερος Άε-τός, 110, 11, 5. Δημοσθένης, 110, 11, 5. Δευτερογών, 110, 11, 5. Σίφρανας, 109, 11, 5. Νεοσυμναίος 108, 11, 5. Βυζαντινός Άετός, 107, 11, 5. Εύθη-μος 104, 11, 5. Καμέλια, 103, 11, 5. Πήγασος 105, 11, 5.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Μπουρ-λοτέρης, 102, 12, 5. Παροδότης, 102, 11, 5. Ισοτίμοι: Προτενοουσάνας, 96, 10, 5. Πυθέας, 95, 10, 5. Παλιόρα, 92, 10, 5.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Χάων, 89, 9, 4. Τριφυλιώτικο Διαβολάκι, 88, 9, 4. Προσαπύς 87, 9, 5. Ισοτίμοι: Πικροδάφνη, 87, 9, 4. Φασαίλης 81, 9, 4.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Πατριώτης, 76, 8, 4. Άρης, 77, 8, 4.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Ηπειρωτάκι, 66, 7, 4. Νέιτος Ζηριώτης 66, 7, 3. Θούλα, 55, 6, 3. Ρωμαντική Βασού-πούλου, 43, 5, 5. Άλκης Μύρας, 41, 5, 3. Κερκαλέτσος, 32, 4, 2. Χειμαρρτο-ποπούλα, 23, 3, 5. Έλληνική, 19, 2, 1. Άριον, 19, 2, 1. Γαλάζια Φλόγα, 19, 2, 1. Μαχαράνη, 18, 2, 1. Επίκουρος, 11, 2, 1. Διαβόλος του Παράδεισου, 11, 2, 1. Άλκιβιάδης Δέτσικας, 8, 1, 1.

ΜΙΚΡΗ ΤΑΞΙΣ (14 ετών και άνω)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Τραγουδι-στής 112, 12, 5.
Ισοτίμοι: Περιστάρα, 111, 12, 5. Έλλάδα-Φώς, 111, 12, 5. Αιμιωνίτης, 110, 110, 11, 5. Ίβανός, 108, 11, 5. Ρήγας Φεραίος, 108, 11, 5. Γλαυκή, 108, 11, 5. Τσούπρα, 107, 11, 5. Λάμ-πος Κατσώνης, 107, 11, 5. Καθερική Έλληνοπούλα 106, 11, 5. Αγοιτέχνης, 106, 11, 5. Φωτεινός, 105, 11, 5. Ζωό-φιλος, 105, 11, 5. Μπουμπουκάκι, 105, 11, 5. Κλεφτόπουλο του 21, 105 11, 5. Παληγομένος Ίππότης, 104, 11, 5. Φοί-βος Απώλων, 104, 11, 5. Ίκαρος, 104, 11, 5. Μυστηριώδης Ίππότης, 102, 11, 5. Ματωμένος Ίππότης, 101, 11, 5. Μεσορραϊών Άστήρ, 100, 10, 5. Αίγλη, 100, 10, 5. Τσελλό Ζιζάνιο, 99, 10, 5. Διδώ, 99, 10, 5. Άητός της Η-πειρού, 91, 10, 5. Φώς, 89, 9, 5. Ά-ριστοτελειών, 86, 9, 5. Φουντοσάροχο 80, 8, 5.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Τριαντα-φυλλάκι, 79, 8, 4. Λευκός Άγγελος, 79, 8, 5. Ισοτίμοι: Λευκός Πρί-γκιπ, 78, 8, 4. Δουή της Λευκάδος, 71, 8, 5. Φιλοτελειστής, 70, 7, 5.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Καπετάν Τυλιγάδης, 67, 7, 4. Καραϊσκάκης, 65, 7, 3. Πολικός Δοτή, 64, 7, 5. Ισοτίμοι: Σμάη, 62, 7, 4.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Όνειρο Πλάιν 54, 6, 4. ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Ταράσιας, 48, 5, 3. Διηγορίας, 43, 5, 5. Δοξαμένη Έλλάς, 30, 3, 2. Φουλάκι, 30, 3, 2. Έλληνική Έλευθερία, 28, 3, 2. Μπούς-μουννας, 21, 3, 2. Στρατιώτης, 12, 2, 1. Ρόδινη Αθύρα, 9, 1, 1. Αιδεσφα-χος, 9, 1, 1. Μαρία Κόνσου, 8, 1, 1. Μέλων Στρατιώτης, 8, 1, 1. Ένδο-ξος Έλληνοπούλα, 7, 1, 1.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Αθήνα, 42 οδός Ευρυπίδου την 30 Νοεμβρίου 1943

ΑΝΑΓΚΗ να τελειώσω όσα σκέπτονται ό ο πολυπαθής αδός Τόμος του 1943, για να είναι έτοιμος τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά όπως κάθε χρό-νο. Με τό χαρτί λοιπόν που έχω—τό μισό πάντα από όσα μου χρειάζεται— και προπάντων σιό λίγο χρονικό διά-στημα που μένει ως τις γιορτές, δέν μπορώ να εκδώσω άκόμα παρά δυο μόνο φυλλάδια: τό σημερινό δωδεκα-σέλιδο για όλο τό Νοέμβριο, με αριθ-μούς 45-48, και τό επόμενο για τό Δεκέμβριο, με αριθμούς 49-52, δω-δεκασέλιδο κι' αυτό, γιατί θάχη και τό "Εξώφυλλο με τόν Πίνακα των πε-ριεχομένων. Έτσι τό πρώτο φυλλάδιο τό 1944 θά εκδοθή την πρώτη έ-βδομάδα τού Ιανουαρίου, κι' έπιτίω ή έκδοσή μου να είναι στό έξης τακτική κι' ένήμερη, χωρίς καμιά καθυστέρη-ση, άποφύ ηύρα πια την άπόφασή μου να βγαίνο με όσα χαρή έχω και να μη περιμένω να μου δώσουν περισσό-τερο. Θά όσς πώ έκτενέστερα για όλα αυτά τού έρχόμενου και τελευταίου φυ-λλάδιου τό 1943, όπου θά δημοσιευ-θούν "Τά Νέα του 1944", που θά εί-ναι όμως λιγάκι... παλαιά, άποφύ δέν έγινε δυνατό να τελειώσω στόν τόμο τούτο κανένα από τά φετεινά έντενη ά-ναγνώματα, παρά θά εξακολουθήσουν όλα και στόν επόμενο (ός έπιτίσωμε μόνο πώς σ' αυτόν θά τελειώσουν, όποτε ν' άρχισω και κανένα νέο). Προς τό παρόν πρέπει να μάθετε πώς από τής Ιανουαρίου ή συνδρομή αδέλφαι. Τό επιβάλλον όι περιστάσεις κι' όι νόμοι για την τιμή των έσηματώσαν και των περιηδικών, καθώς κι' όι ά-ναγκαστικές αδέξιας των μισθών και ήμερομισθίων, χωριστά των ειδών, των δλικών. Λοιπόν, για την Α' Τρι-μηνια του 1944 (Ιανουάριος—Μάρ-τιος), δυο θάνατώσαντε τώρα τις γιορτές, θά πληρώνετε είνκοι χιλιά-δες (όρ. 20.000). Τά ίδια κι' όι νέοι που θά έγγραφούν. Μ' αυτή την τιμή τής Τριμηνιας ή συνδρομή για όλο τό χρόνο γίνεται 80.000. Δέν ξέρω όμως αν θά μείνη τόση, ή θαδέξηται άκόμα ή θά ελαττωθή—κατά τις περιστάσεις— και γ' αυτό δέν δέχομαι συνδρομές παρά μόνο για την Α' Τριμηνια. Όσο για την τιμή των παλιών μου τόμων, αδέλφαι κι' αυτή άναλόγως. Στό έξης θά τους πληρώνετε 30.000 ή 70.000 τόν ένα, κατά τόν τόμο. Για τέλλα θά ποθμε στό έρχόμενο.

Ο ΠΟΝΤΙΚΟΧΟΡΟΣ

Η καλή σας Κυρά-Μάρθα έκουράζεται, για να συνεχίσω την εικοσιεξαετηρή της ιστορία των "Εφτά παιδιών" από τόν Ιανουάριο. Άλλά και σά δυο τελευταία φυλλάδια του 1943, δέχον τό άνάγνω-μά τους και τό μικρά μας. Είναι ό χαρι-τωμένος «Ποντικοχόρος» που άρχισα σ' αυτό και θά τελειώσω στό έρχόμενο, τό σο ήμισοφρα μεταφρασμένο από τόν να-ρό μου φίλο Λαοιόδα Σπ. Μόδαχο, που τόν γωροίστε κι' από ένα παιδικό βιβλίο, μεταφρασμένο από τόν ίδιο, που βγήκε πρώτο σέ πολυτελή εικονογραφημένη έκ-δοση.

Για χωριστά κι' έκτενές άπαντήσεις (παρ'όγραφως) δέν έχω σήμερα τόσο. Ό-σοι μου έγγραφαν αυτόν τόν καιρό, θάρ-καθούν σά λίγα λόγια που λέγω στόν καθένα παρακάτω και... θά μεθ' ένα-γράφουν.

243. Αεζιγόρφος.
Μιά πρόθεση ένόμιος.
Με ήμέρα τής βδομάδας.
Και τόνομα δηλώνεις.
Θαλασσινής νεράιδας.
244. Λογοπαλιτινός Αεζιγόρφος.
"Ας" τό δυο να κάμουν ταίρι.
Και μην πώς να τό χωρίσης.
Μ' ένα νέο μαζί πηγαινει,
Μά καλό, είνε κακό,
Λαμπρό και θ' άντικρούσης.
245. Συλλαβόγορφος.
"Εν' όρχηλο άσρητικό
Μ' ένα νέο μαζί πηγαινει,
Μά καλό, είνε κακό,
Τίποτα άπ' αυτό δέν βγαίνει.
246. Δικτυωτόν
= Εύρωπ. Κράτης
= Όρος τής Αττικής
= Ημισφαίριον
= Αρχαίον όνομα τής
Ιταλίας.—Και καθέτως τά ίδια.
247. Κρυπτογραφικόν
12845678 = Άνθος εδάδες
282652 = Όπλον μερικόν φυτόν και
816518 = Νήσος κ. Αίγαίου.
45474 = Μέρος του κρανίου.
527182 = Πόλις τής Μακεδονίας
61842 = Προσφορά εις τόν Θεόν
74571824 = Νησίδες του Αίγαίου.
8842678 = Άλλη νήσος του Αίγαίου

Τή ανταλλαγή δυο συνεχών γραμμα-των εις έκαστην των κάτωθι λέξεων διά μιάς διηγορίας, πάντοτε τής αυ-τής, να σχηματισθούν άνευ άναρμι-ματισμού άλλοι τόσαι λέξεις, πάσαι τής δημοτικής:
πλεχτός, καέπι, κριόος, καμβάς, βίγλα
253—257. Γεωγραφικόν πτερωτόν
Τετράκιον
Αι κάτωθι ζητούμενα λέξεις έχουν από έν κοινόν γράμμα, τό πτερωτόν, τό όποιον άπαντά πρώτον εις την πρώτην, δεύτερον εις την δεύτεραν, τρίτον εις την τρίτην και όυτω κάθε-τής:
Κλειώνη πρωτεύουσα—Όροσειρά τής
Εβρώπης—Κράτος ευρωπαϊκόν—"Άλλη
εύρωπ. όροσειρά—Πόλις τής Μακεδο-
νίας.

Ο ΠΟΝΤΙΚΟΧΟΡΟΣ

Η καλή σας Κυρά-Μάρθα έκουράζεται, για να συνεχίσω την εικοσιεξαετηρή της ιστορία των "Εφτά παιδιών" από τόν Ιανουάριο. Άλλά και σά δυο τελευταία φυλλάδια του 1943, δέχον τό άνάγνω-μά τους και τό μικρά μας. Είναι ό χαρι-τωμένος «Ποντικοχόρος» που άρχισα σ' αυτό και θά τελειώσω στό έρχόμενο, τό σο ήμισοφρα μεταφρασμένο από τόν να-ρό μου φίλο Λαοιόδα Σπ. Μόδαχο, που τόν γωροίστε κι' από ένα παιδικό βιβλίο, μεταφρασμένο από τόν ίδιο, που βγήκε πρώτο σέ πολυτελή εικονογραφημένη έκ-δοση.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ του 801ου Διαγωνισμού Λύσεων.
Αι λύσεις του φυλλάδιου τούτου δεκται μέγα-
τόλους Ιανουαρίου

- 243. Αεζιγόρφος.
Μιά πρόθεση ένόμιος.
Με ήμέρα τής βδομάδας.
Και τόνομα δηλώνεις.
Θαλασσινής νεράιδας.
244. Λογοπαλιτινός Αεζιγόρφος.
"Ας" τό δυο να κάμουν ταίρι.
Και μην πώς να τό χωρίσης.
Μ' ένα νέο μαζί πηγαινει,
Μά καλό, είνε κακό,
Λαμπρό και θ' άντικρούσης.
245. Συλλαβόγορφος.
"Εν' όρχηλο άσρητικό
Μ' ένα νέο μαζί πηγαινει,
Μά καλό, είνε κακό,
Τίποτα άπ' αυτό δέν βγαίνει.
246. Δικτυωτόν
= Εύρωπ. Κράτης
= Όρος τής Αττικής
= Ημισφαίριον
= Αρχαίον όνομα τής
Ιταλίας.—Και καθέτως τά ίδια.
247. Κρυπτογραφικόν
12845678 = Άνθος εδάδες
282652 = Όπλον μερικόν φυτόν και
816518 = Νήσος κ. Αίγαίου.
45474 = Μέρος του κρανίου.
527182 = Πόλις τής Μακεδονίας
61842 = Προσφορά εις τόν Θεόν
74571824 = Νησίδες του Αίγαίου.
8842678 = Άλλη νήσος του Αίγαίου

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΜΓ - 660]

ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ, Φιλελλήνων 25.

Εγγραφομένοι συνδρομητές παίρνετε στο σπίτι σας και διαβάζετε δσα βιβλία θέλετε (Ελληνικά, γαλλικά, αγγλικά). Διαθέτουμε 20.000 τόμους λογοτεχνικά, φιλοσοφικά, κοινωνιολογικά, ιστορικά, αρχαίους συγγραφείς, αστυνομικά μυθιστορήματα κλπ. Άνοιχτή 7 π. μ. — 4 μ. μ. συνεχώς.

[ΜΓ - 661]

Ξανθή Ίπποψη, είναι σκαπουόφουσα. Έμερελλάδα

[ΜΓ - 662]

Διαπλάσσοποιλα-ες πρωτομπαίλω χαιριτώντας στο μρωμένο σας περιόδι. Περιμένα γραμματάκι θίπαντήσω, γράψτε: Άθην. Μαντζάρων διά Ζουζούνη. Τόλια 15 Χαλκίς. Άλμπουρο, σκαπάρη για καλοπελάτημα. Μυστήριε άμπαζούρ, λάμπιες οά σείριος στραβωθήκαμε.

Ζουζούνη

[ΜΓ - 663]

Ροζελάντια, Βιολέττα, εύχαριστίες άγάπης. Αϊέν Άριστοδευ

[ΜΓ - 664]

ΑΓΟΡΑΖΟΜΕ παντός είδους βιβλία ελληνικά και ξένα οά καλές τιμές. Βιβλιοπωλείον Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ Φιλελλήνων 25

[ΜΓ - 665]

Άλληλογραφούμε με όλους-ες. Έχουμε άπόφαση να δράσουμε οά όλους τους τομείς τού διαπλάσσιου Μετόδου. Δίσις: κ. Νέταν Τσουκάλα (Διά...) Άγ. Φωτεινής 2. Νέα Ξάνθη. Έκείνη — Πολιτιστής — Νεαϊδέουλα

[ΜΓ - 666]

ΤΡΕΛΛΟ ΝΑΥΤΑΚΙ Για τή γιορτή σου τίς πιο θερμές αδελφικής φίλιας εύχές μου.

Καίτες, Καίτες, Καταρίνες, χρόνια πολλά.

ΜΟΥΓΑΝΣ

[ΜΓ - 667]

Άλληλογραφώ και αναλλάσσω Μ. Μ. Δίσις Ξανθώ Έρμείδου, Πόντου 5 Άθήναι (6) διά Όλιβα

[ΜΓ - 668]

Όσοις άν ήμουνα άρρωστος ενδιαφέρθηκαν για μένα θερμά εύχαριστώ. Με λύπη αναγκάζομαι να διακόψω τήν άλληλογραφία. Ό Διαγωνισμός (ΜΓ - 880) παραταίνεται δυό μήνες. Δικαίωμα συμμετοχής δρχ. 1000.

ΥΑΚΙΝΘΟΣ

[ΜΓ - 669]

Διαπλάσσομε άλληλογραφούμε; Γράψτε Βίττα Ζαχαριάδου Λαγκαράου 75 Καλλιθέα

(Καθωστέρημένη) Άνθιμας

[ΜΓ - 670]

ΣΥΛΛ. Φ. ΪΝΙΣ Τό νέο διοικητικό συμβούλιο τού σλλόγου μας, έχει ως έξής.

Πρόεδρος Μιχρό Ναυτάκι Άντιπρόεδρος Άλιαστός Γραμματέας Κασταλία Πηγή Ταμίας Άγροδοσλίσα. Εύχαριστούμε τó τώος διοικητικό συμβούλιο.

Ό Σύλλογος

[ΜΓ - 671]

Θερμές εύχές στο Δογολέγγη, Νηρέας, Πρόμαχος, Σίφρανας

[ΜΓ - 672]

Πρωτομπαίνοντας στην διαπλάσσιική κίνηη, χαιριτώ όλους-ες. Άνταλλάσσω Μ. Μ. ζητώ άλληλογραφίαν. Ιδίως από Ε. Σείχην. Γράψτε πρώτοι: Ταλαμίνος ή Άθήναι (5)

Η. Βλέμμα

[ΜΓ - 673]

Κλείοντας τήν πρώτη και μπαίνοντας στη δεύτερη διαπλάσσιική μου τροχιά χαιριτώ και άλληλογραφώ με όλους όλες

Γράψατε: Χρήστον Σμάγαδη, Σελουκιδών 5 Θεσσαλονίκη

Έθνικόν Ίδεώδες Γιατί αυτή ή σείχη σου ;; Σοδ έγγραφά επανειλημμένας.

ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ

[ΜΓ - 674]

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΕΧΝΗ Στις 21 τού Νοέμβριου έγινε ή Τη Φολογική συγκέντρωση μας τó ΠΡΩΤΟΝΟ ΠΟΡΦΥΡΑ.

Πρόλογος από τó Δογολέγγη. Μέρος Α'. Στοιχεία ποιήσε - Γνωρίσματα τού Πορφόρα κι' ή ποιητικής του παλμού.

Μέρος Β'. Άντιπροσωπευτικότερα δημιουργήματα τού ποιητή.

Όμιλητής ή ΠΡΩΗΣ ΗΑΙΝΟΣ Άπαγγέλληκαν ποιήματα άπ' τόν Άσκραίο και τó Δογολέγγη.

Η Ζωγραφική σύνθεση της <Παλιās αλής> έγινε άπ' τόν Άσκραίο.

Έγινε άπολογισμός της δράσε μας και ή αίθουσα στολιστη με τούς ζωγραφικούς πίνακες τών προηγούμενων φιλολογικόν πρωϊών μας.

■ ■ ■ ■ ■

Εύχαριστούμε τήν κορία Παναρουδάκη πού μες παραχώρησε τó σπίτι της και δούσε παραβρέθησαν.

Με τó <Πρωϊνό Πορφόρα> λείπει ή δεύτερη περίοδος της δράσε μας (Άπρίλης - Νοέμβριος).

Κι' άπ' εδώ κι' έμπρός ΤΕΧΝΗ Καλλιτεχνική Συντροφιά Νέων

[ΜΓ - 675]

Εύχαριστώ άπ' τήν καρδιά μου τήγαπημένα παιδιά της (ΜΓ - 648) Στό <Ηπειρωτάκι>, θερμές εύχές. Νηρέας

[ΜΓ - 676]

Άγαπημένα μου διαπλάσσοπούλα ής Επάρτης οά στέλνω τó πιο θερμό μου χαιριτωμένο άπ' τά γραφεία ΜΗΟΥΓΑΝΣ

[ΜΓ - 677]

Άλληλογραφώ και αναλλάσσω Μ. Μ. με όλους-ες. Χρυσή Βροχή, Όνειροπόλε Ποιητή Άλληλογραφούμε; Γράψατε Κον Άνδρέαν Μαρίνον, Βαρρών 61, Άθήνας διά Πικάντικο Πνεύμα

[ΜΓ - 678]

Σούλα Σακελλαριάδη, θερμάτα σλλυπητήρια για θάνατο πατρός σας.

Χριστιανός Ταύγετος

[ΜΓ - 679]

Διαπλάσσοπούλα. Έσείς 1 ναί, ναί, έσείς οί κάτω. Γράψτε Άπόστολον Μηνόστειρον Ξηρακίμπιον Σπάρτης Χαρούμενη Κερδιά, Νεράδα της Θάλασσε, Χαραυγή, Χρυσογή, Δούκισσα τών Δολλαρίων, Άτρέμη τόν Καβαλλάρη, Γάκινθος, Μαργαρίτα τού Φάουστ, Ξανθή Πυργολέσποινα διά

Άνοιξιάντιμο Όνειρο

[ΜΓ - 680]

Διά εγκάρδια σλλυπητήρια για χάσιμο αδελφού.

Πυγάχε Έσπασε ή θήβεν σιδερένια πυγή σου. Είναι ή Άλμπέρτες Πάλου κι' ή φίλος σου Ναυτοπρόσωπος είναι ή Παύλος Μαρίνος. Ξανθοπυργολέσποινα

Τό καλύτερο Δώρο τής Πρωτοχρονιάς είναι πάντα

ΕΝΑΣ ΤΟΜΟΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ",

Γιατί καθένας από τούς τόμους αυτούς τής Δευτέρας Περιόδου — τής Πρώτης δέν υπάρχουν — είναι ολόκληρη Βιβλιοθήκη για κάθε ηλικίας παιδί, και στις 400 του πυκνές σελίδες περιέχονται δυό και τρία μεγάλα εικονογραφημένα μυθιστορήματα, δυό τρία για τά μικρότερα παιδιά, κι' αναριθμητά άλλα τερπνά και διδακτικά άναγνώσματα — διηγήματα, ποιήματα, παραμύθια, θεατρικά έργακιά, Έπιστολές τού Φαίδωνος κτλ. κτλ. Ίσοδ τώρα ποιόι τόμοι υπάρχουν — γιατί μερικοί έχουν εξαντληθεί — και τó νέο τιμολόγιο πού ίσχύει από σήμερα :

ΟΙ ΤΟΜΟΙ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1895, 1897, 1899, 1910, 1911, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1937, 1940 και 1941, καθένας άρραφος δρχ. 70.000.

ΟΙ ΤΟΜΟΙ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1898, 1900, 1901, 1904, 1906, 1912, 1914, 1915, 1917, 1919, 1936, 1938 και 1939 πού πλησιάζουν να εξαντληθούν καθένας, άρραφος δρχ. 80.000.

[Δεμένοι βρίσκονται μόνον στα Βιβλιοπωλεία].

ΟΙ ΤΟΜΟΙ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1896, 1902, 1903, 1905, 1907, 1909, 1913, 1918, 1920, και 1942 πού ελάχιστα αντίτυπά τους άπομένουν, δίδονται με ιδιαίτερη συμφωνία μόνον σ' όσους αγοράζουν ολόκληρη τή Σειρά τής <Διαπλάσεως>.

Σημ. — Ταχυδρομικώς δέν στέλλονται. Όσοι θα παραγγείλουν Τόμο άπό Έπαρχία, μπορούν να στείλουν τó αντίτιμο με ταχυδρομική έπίταγή, άλλα κι' άνθρωπο να τόν παραλάβη.